



PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXXI. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2015. ÁPRILIS 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

4.

BIZALOM(HIÁNY)

Idén folytatódik a pedagógus-előmeneteli rendszer bevezetése; csaknem 15 ezer pedagógus vesz részt minősítővizsgán vagy minősítési eljáráson, valamint elkezdődnek a tanfelügyeleti ellenőrzések is – olvasom az Oktatási Hivatal közleményét. A „Köznevelési reformok operatív megvalósítása” című kiemelt projekt az Európai Unió támogatásával társfinanszírozásban valósul meg szeptember 30-áig. A támogatás összege 4 milliárd 90 millió forint. Nem kevés pénz!

A hivatalos közlés szerint „a projekt keretében megtörténik a minősítési eljárások és a tanfelügyeleti ellenőrzések tervezése, előkészítése, szervezése, lebonyolítása, az ehhez szükséges logisztikai és informatikai háttér biztosítása, továbbá a hosszú távú és hatékony működtetést szolgáló minőségbiztosítási rendszer kiépítése. A projektben az Oktatási Hivatal konzorciumi partnere az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI). Az OFI célja a pedagógiai innováció- és tudásmenedzsment-rendszer elméleti megalapozása, a tartalmi és módszertani innovációk támogatása, valamint a pedagógiai tudásmenedzsment-rendszer fejlesztése és a pedagógusok horizontális tudásmegosztásának támogatása”.

Mit lehet ehhez hozzátenni? A pedagógusok horizontális tudásmegosztásának támogatása olyan frenetikus valami lehet, ami után minden közalkalmazottnak illik megnyalnia mind a tíz ujját! Legalábbis manapság.

De nézzük, mind ezt a szépet és jót miként fogadja a szakma? Egy tanár levele kering az interneten, ebből idézünk. „Belegondolt valaki abba, hogy huszon-harmincvalahány év után idegen, önjelölt emberek előtt kell órát tartani, »megvédeni a portfóliót«, na meg magunkat, hogy ped.2-k lehessünk?! Ped.2?! Milyen vicc ez? Miféle butaság? Ez lehet cél egy életúton?! Meg aztán »ők« majd eldöntik rólunk, hogy alkalmasak vagyunk-e egy ilyen nagyszerű címet viselni, mint a 2? A ketteskék? Vagy jogukban áll az egész pályánkat kettétörni, esetlegesen kijelenteni, hogy ez nem üti/ütötte meg a mércét az ő indikátorai szerint?! (...) De a lényeg: Meg kell védeni magunkat, az életünket, az eddigi eredményeinket.

Megvédeni?!

Hmmm! Akkor ez egy harc, mert véde(kez)ni kell?

Ahelyett, hogy megveregetnék – legalább – a vállunkat, kis buksisimogatás meg megdics, és megköszönnék, hogy kitartottunk.

Eddig.

Huszon-harmincvalahány éve...”

Minderről az államtitkár asszony azt mondja: „A kormány és a szakpolitika célja egy olyan támogató rendszer kialakítása volt, amely segítséget nyújt a problémás órai helyzetek megoldásában, egy-egy gyerek speciális fejlesztésénél. Bármikor találkozhat egy pedagógus olyan tanítási élethelyzettel, amelyre nem volt eddig gyakorlata. A nagyobb rutinnal, tapasztalattal, speciális ismeretekkel vagy a mestertanári fokozattal rendelkező szaktanácsadó át tudja adni a tudását. Ezeknek a szaktanácsadóknak ez lesz a dolga, őket nem kvázi komisszárokként küldi senki a rendszerre, ők azért vannak, hogy a pedagógus munkáját támogassák.” (Minderről bővebben az 5. oldalon kezdődő interjúban olvashatnak.)

Rendben. Akkor mégis mi hiányzik? A bizalom. Ó, hogy mennyire hiányzik! S vajon tudjuk-e még, hogy mikor, hol kezdődött a bizalomdeficit, mi okozza, s belegondolt-e bárki is, hová vezet így az utunk?

S hogy mi segíthetne? Talán a hallgattassék meg a másik fél rutinja, talán annak a gyakorlatnak a negligálása, hogy helyettük, felettük, nélkülük mi döntünk, mert mi vagyunk hatalmon. Mert a pokolhoz vezető út hiába van jó szándékkal kikövezeve, ha továbbra is csak elbeszélünk egymás mellett, ha továbbra sem hallgatjuk meg a másikat, akkor, mivel mindent tőlünk tanulnak, a gyerekeinket is a bizalomhiány kárhózatára ítéljük! Pedig ez az ország az övék lesz! Bizalom híján milyen ország lesz az?

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

Jó döntés volt a megállapodás

Fontos kiegészítés, hogy a sztrájkbizottsági megállapodást aláíró szakszervezetek (annak ellenére mindhárom, hogy közülük csak a PSZ reprezentatív) is részt vehetnek a jogalkotás folyamatában. (Galló Istvánné, a PSZ elnöke)

3

Határozatot hozott a PSZ Országos Jelölő Bizottsága

A Jelölő Bizottság ennek alapján Kocsisné Somogyi Gyöngyit és Tarnay Attilát a PSZ alelnöki tisztségre hivatalosan jelöltté nyilvánítja. A Jelölő Bizottság a jelölteket a következő ülésén hallgatja meg. (OJB)

3

Gyermekvédelemről és gyámságról

A szociális munkás, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkakör bekerülne a finanszírozott nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörök közé. (Baloghné Gábor Katalin, az Emmi Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztályának helyettes vezetője)

4

Mást, máshogyan, több idő alatt

A munkáltatói rend létrehozatalának az egyik célja az volt, hogy homogenizálja a rendszereket, és az áttanítás munkajogi megnyilvánásával megnövelte a szakos ellátottság biztonságát a kisiskolákban. (Czunyiné dr. Bertalan Judit, köznevelési államtitkár)

5

Móráhalom tanulságai

A felháborodás jogos a gyermekek számára adott, „betanított” műsor tartalmi silánysága, a gyermekek életkorának nem megfelelő, nivótlan szöveg előadása miatt. (Fábián Katalin, a Magyar Óvodapedagógiai Egyesület elnöke)

9

Kilencosztályos alapképzést!

A gyerek születésének pillanatában 80 százalékban eldől, hogy milyen jövője lesz. A jó családi háttér 137 pontot jelent a szövegértésben, matematikában 160 pontot, természettudományban 153 pontot. (Totyik Tamás, matematika-földrajz szakos tanár)

10

A gyermeki közmunka

Ha gyermekeink sorsát kellene röviden jellemezni, talán a legtalálóbb mondat az lenne: nagyon sokuknak csak a tászkája van teli, a gyomra meg üres. Mégsem ez a legkisebb közös többszörös az életükben. (Szüdi János)

13



Tudomány-fizika program

Ismeretterjesztő előadások Csongrád megyében

– Változatos ismeretterjesztő programok, előadások, kiállítások, képzőművészeti tárlatok, nyári táborok várják az érdeklődőket, elsősorban az általános és középiskolásokat a fény nemzetközi éve alkalmából Csongrád megyében. *Szabó Gábor*, a Szegedi Tudományegyetem rektora a programsorozatról tartott szegedi sajtótájékoztatón elmondta, a fény nemzetközi éve jó apropó arra, hogy a fényvel kapcsolatos kísérleteken, előadásokon keresztül felkeltse a fiatalok érdeklődését a természettudományok iránt. Az akadémikus hangsúlyozta, hogy az egyetemen folyó lézeres kutatások és az Európai Unió tudományos nagyberuházásaként épülő lézereközpont miatt Szeged a fény fontos városaként fog a nemzetközi köztudatba bevonulni. Az év egyik leglátványosabb eseményeként májusban 1200 kilométeres fénystaféta indul a lézereközpontból az országot körbejárva, amely néhány óra alatt visszaérkezik Szegedre. Az eseményhez országszerte érdekes rendezvények kapcsolódnak: a Tisza-parti városban, a Dóm téren például ezer négyzetméteres fényábrát hoznak létre, amelyhez hozzávetőleg 3500 ember részvételére számítanak. Az induló diákvétélkedők és -pályázatok egyikeként a megye minden iskoláját megkéri arra, hogy készítsenek napórát, egy konstrukciós csapatverseny során pedig olyan hajót kell építeniük a fiataloknak, amely a fényben rejlő energiát felhasználva mozgatja majd a járművet.

Ellepték a közmunkások a Klik-et

A Belügyminisztérium március 25-én indította el a közfoglalkoztatási portálját, melyen a havi statisztikák is elérhetőek a legnagyobb közfoglalkoztatókkal együtt – írta az mfor.hu. A 2015. januári adatok szerint hazánkban havi átlagban 180,1 ezer közfoglalkoztatott volt. Feltűnő, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) 1650 közmunkást vett fel az év elején a BM adatai szerint. Így januárban már 4028 közmunkás volt a Kliknél, vagyis a második legnagyobb közfoglalkoztatóvá vált a központ. A lap kérdésére a Klikről azt válaszolták, hogy főleg takarítókat, karbantartókat, portásokat, adminisztrátorokat, illetve pedagógiai asszisztenseket és szabadidő-szervezőket vettek fel. Az első a Nemzeti Művelődési Intézet, ahol 4522-en kaptak közmunkát. A portál azt is megjegyzi, hogy az újonnan létrejött közmunkásállások szempontjából a január meglehetősen gyenge volt, hiszen összesen a decemberi 99 157 hely után mindössze 41 744 új közmunkás-lehetőség nyílt a munkanélküliek számára.

Forrás: Hír24.hu

Ellenőrök ellenőrök hátán

Az idén induló tanfelügyeleti rendszer keretében a tervek szerint már az első évben közel 30 ezer pedagógust értékelnek. Azonban nemcsak a szakértők ellenőrzik a pedagógusok munkáját az idén induló tanfelügyeleti rendszer keretében, de az iskoláknak és az óvodáknak ötévente magukat is teljes körűen értékelniük kell – írta a Magyar Nemzet március 19-én a szaktárca egyik rendelettervezete alapján. A tervek szerint így már az első évben közel 30 ezer pedagógust értékelnek. A tervezet értelmében az önértékelés részeként két évente meg kell vizsgálni a pedagógusok teljesítményét, az intézményvezető munkáját pedig megbízása második és negyedik évében. A tervezet rögzíti, hogy legkésőbb 2017. június 30-áig minden pedagógusra, 2020. június 30-áig pedig minden intézményre vonatkozóan el kell készíteni a teljes körű önértékelést. Azokat, akiket az első körben ellenőriznek, március 31-éig értesítette az Oktatási Hivatal.

Tankönyv: szeptemberi fizetés

Tankönyvrendelésre több idő jut idén az eddigieknél. A 2015/16-os tanévre április 31-éig lehet kiválasztani és rögzíteni a Kello gyorsabb és egyszerűbb programján a rendeléseket. A tankönyvek ára 20 százalékkal csökkent, az általános iskolák harmadik évfolyamán tanulók is ingyen kapják azokat. Az új rendszerben mintegy háromszázezer gyerek jut térítés nélkül a tankönyvekhez, az első három évfolyamra járókon túl további diákok is kaphatnak támogatást rászorultsági, gyermekvédelmi alapon. A tankönyvcsoomagok átlagára 12 ezer forint körül lesz. A Kello nem számlázza az összeget előre, annak az árát amit már leszállított, és a diákok, illetve a szülők átvettek, kell szeptember 15-éig kifizetni. A számlát az érintett szülők az iskolán keresztül kapják majd meg. A rendelés továbbra is diákonként történik, de az iskolák nem személyre szóló csomagokban, hanem összesítve, ömlesztve kapják meg a tankönyveket. A tanulóra való bontást a tankönyvfelelősök végzik majd. A Kello saját forrásból megháromszorozta azt az összeget, amelyet az iskola fenntartóján keresztül a tankönyvfelelősöknek fizetnek, így nekik 300 forint plusz áfa jár majd diákonként a munkájukért. A könyvtárellátó cég egyébként egyszemélyes ügyfélkezelő rendszert alakított ki, minden iskolát egy meghatározott emberhez rendelnek, aki a rendelés elejétől a tankönyvellátás végéig segíti az intézményeket. A hittan- és erkölcs tankönyvek rendelését egyszerűsítették, és rögzítették, mely tankönyv melyik bevett egyház által elfogadott kiadvány. Mindez azon az április 8-ai sajtótájékoztatón derült ki, amelyet *Czunyiné dr. Bertalan Judit* köznevelési államtitkár, *Tóczik Zsolt*, a Kello ügyvezető igazgatója és *Horváth Péter*, a Nemzeti Pedagógus Kar (NPK) elnöke tartott a témában. A köznevelési államtitkár beszámolt arról, hogy folyik a tankönyvek tartalmi fejlesztése az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetnél, újabb évfolyamokra fejlesztettek ki kiadványokat, a véleményezésben több száz pedagógus vesz részt. Kérdésre elmondta, javasolt tankönyvlista nincs, a Kello honlapján azok a könyvek kapnak jelölést, amelyek a Nemzeti alaptantervvel kompatibilisek. A tavalyi csaknem négyezerrel szemben mintegy 2700 kiadvány szerepel a listán, ebben több új könyv is van. Tóczik Zsolt leszögezte, az a cél, hogy megfelelő mennyiségben, minőségben és határidőre leszállítsák a tankönyveket. Horváth Péter beszámolt arról, az NPK vetette fel, hogy tekintsék át a tankönyvellátás gyakorlatát közösen a Kellóval és az államtitkársággal. A változtatások többek közt az NPK kérésére történtek. Jelezte, javaslatuk nyomán beépítették az új rendszerbe a tanári példányok számának megváltoztatását, a pótrendelés, a visszáruzás módosítását. E téren még lesznek javaslatuk. Megjegyezte, a kar feladata lesz, hogy a mostani kiadványokat folyamatosan kontrollálják, a tartalmukat véleményezzék.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féldoldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 1. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260



JÓ DÖNTÉS VOLT A MEGÁLLAPODÁS

PSZ: folytatódnak a tárgyalások az oktatást segítő dolgozók béren kívüli juttatásairól

Egyeztetések kezdődtek a Magyar Közoktatási és Szakkepzési Szakszervezet (MKSZSZ), az Oktatási Vezetők Szakszervezete (OVSZ) és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) alkotta sztrájkbizottság és a kormányt képviselő **Balog Zoltán** emberierőforrás-miniszter között 2013. január 22-én aláírt megállapodás kiegészítéséről, folynak a tárgyalások az oktatás-nevelést segítő dolgozók béren kívüli juttatásáról. Minderől **Galló Istvánné**, a PSZ elnöke beszélt március 26-ai sajtótájékoztatóján.

A PSZ elnöke elmondta, bár még folynak az egyeztetések a három szakszervezet sztrájkbizottsága és az Emmi között az aláírt megállapodás kiegészítéséről, az érdekvédelmi képviselők kérésére az már négy ponttal kiegészül. Mivel csaknem 500 szakképző intézmény a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz (NGM) kerül, szerették volna, hogy a megállapodás legyen érvényes ezekre az intézményekre is, és a kormány részéről tárgyalófélként vonják be az NGM-et is. Fontos kiegészítés, hogy a sztrájkbizottsági megállapodást aláíró szakszervezetek (annak ellenére mindhárom, hogy közülük csak a PSZ reprezentatív) is részt vehetnek a jogalkotás folyamatában. A KLIK és a szakszervezetek között kötött kollektív szerződés kiterjed majd az 500 szakképző intézményre. Rögzítették továbbá, hogy az állami intézményfenntartó központok – a KLIK és a szakképző intézmények – költségvetésében biztosítani kell a kollektív szerződésben foglaltak végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezetet.

Folytatódnak a tárgyalások az oktatás-nevelést segítő dolgozók béren kívüli juttatásáról, amire a szakszervezetek korábban ígéretet kaptak. Galló Istvánné ezzel kapcsolatban elmondta: az oktatás-nevelést segítők számára 2008 óta nem volt bértáblaemelés, és számukra bérfelzárkózást az idei költségvetésben sem terveztek. Emiatt az intézményekben óriási a feszültség, annál is inkább, mert az érintetteket általában a bérminimumon vagy a garantált bérminimumon foglalkoztatják. A PSZ elnöke beszámolt arról, hogy megtudták győzni az államtitkárt és a KLIK-et, részesítsék ezeket a dolgozókat az idén béren felüli juttatásban. Erre ígéretet kaptak, de a mértékről és a kifizetés idejéről a tárgyalások tovább folytatódnak, az Emmi tovább keresi a szakszervezetek igényének megfelelő fedezetet.

Galló Istvánné kitért arra is, hogy a juttatás csak a KLIK-nél foglalkoztatottakra vonatkozna, ugyanakkor az önkormányzatok által üzemeltetett vagy önkormányzati fenntartásban működő intézményeknél is vannak

érintettek. Ezért levélben fordultak **Pintér Sándor** belügyminiszterhez, kérték, hogy az önkormányzatoknál is legyen béren felüli juttatás. Hozzátette, szeptember 1-jével hatályba lép az oktató-nevelő munkát segítő, nem pedagógus-munkakörben foglalkoztatott, de pedagógusvégzettségű dolgozókról szóló törvénymódosítás, akikre kiterjed az életpálya, és akik a pedagógus I. fokozatba lépnek. Mint mondta: az államtitkárság nyitott arra, hogy a köznevelési törvényt és a kapcsolódó kormányrendeleteket áttekintse. A kincstári kártyáról úgy látják, az segíteni fogja az intézmények működését.

Tóth József, az MKSZSZ elnöke kijelentette, jó döntést hoztak a megállapodás aláírásával, ez lehetőséget kínál arra, hogy tárgyalóasztal mellett vitassák meg azokat a folyamatokat, amelyek beavatkozást igényelnek.

Hajnal Gabriella, az OVSZ elnöke bízik abban, hogy a jövőben további előrelépések várhatók a pótlékok és a minőségi munka elismerése terén is. *M. I.*

FRANCIA TANFELÜGYELŐK A PSZ-NÉL

Testvériskolai kapcsolat kiépítéséről is tárgyaltak Pécsen

Francia regionális tanfelügyelők érkeztek szakmai látogatásra az Erasmus program keretében március 24-én Budapestre. A vendégek először a Berzsényi Dániel Gimnáziumba látogattak el, ahol **Somogyi László**, az intézmény vezetője, az Oktatási Vezetők Szakszervezetének volt elnöke mutatta be, hogyan működik szakmai szemmel a magyar oktatás. A vendégek leginkább arra voltak kíváncsiak, mit jelentett Magyarországon az iskolák állami kézbe vétele, illetve a Nemzeti Pedagógus Kar létrejöttét. Ezután a Pedagógusok Szakszervezetében arról tájékoztattak, hogyan működik Magyarországon szakmai kérdésekben a szakszervezeti egyeztetés. A PSZ elnöke, **Galló Istvánné** szakszervezeti oldalról világította meg, mit is jelent a gyakorlatban az az érdekvédelmi munka, aminek oktatásszakmai vonatkozásait a Berzsényi Gimnáziumban már láthaták. A látogatás során fény derült arra is, hogy a francia pedagógus-szakszervezet életét is kemény harcok jellemzik, igaz, az ottani kollégák épp attól félnek, hogy az állami fenntartású iskolák közül minél többet privatizálni akarnak. A hivatalos programok után a Berzsényi Gimnázium francia szakos tanulóit Budapest nevezetességeit mutatták meg a vendégeknek.

Március 25-én a PSZ Baranya Megyei Szervezete látta vendégül a marseille-i és a toulouse-i tankerület egy-egy tanfelügyelőjét (**Pierre Pariaud-t**, **Joël Rivoalt**). A francia oktatási szakemberek pécsi látogatásuk során megismerkedtek a Pécsi Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskolával, tájékoztattak a szakoktatás helyzetéről és a szakképzés jelenleg folyó átalakításáról. Látogatásuk következő állomása a Köztársaság téri Általános Iskola volt, az egyetlen olyan általános iskola a városban, ahol francia tagozat működik. Mindkét intézményben tárgyaltak a szakmai együttműködés lehetőségeiről és a testvériskolai kapcsolat kiépítésének lehetőségéről is.

A szakmai program befejezése után a francia vendégek Pécs nevezetességeivel ismerkedtek, megtekintették többek közt a belvárost és a Zsolnay-negyed is.

Határozatot hozott a PSZ Országos Jelölő Bizottsága

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Jelölő Bizottsága 2015. április 2-ai ülésén a következő határozatokat hozta:

1.) A Jelölő Bizottság megállapította, hogy a jelölési határidőig (2015. március 15.) két fő jelölésre érkezett javaslat.

2.) A PSZ alelnöki tisztségére **Kocsisné Somogyi Gyöngyi** és **Tarnay Attila** kapott jelölést.

3.) A Jelölő Bizottság megállapította, hogy a PSZ Választási Szabályzata előírásainak megfelelően történtek a jelölések.

4.) A Jelölő Bizottság ennek alapján **Kocsisné Somogyi Gyöngyit** és **Tarnay Attilát** a PSZ alelnöki tisztségre hivatalosan jelöltté nyilvánítja.

*5.) A Jelölő Bizottság a jelölteket 2015. április 14-ei ülésén hallgatja meg. A jelölteket a meghallgatás időpontjáról a bizottság elnöke a mai napon értesíti.

Budapest, 2015. április 2. Országos Jelölő Bizottság

*Technikai okok miatt a jelöltek meghallgatásának időpontja módosul.





GYERMEKVÉDELEMRŐL ÉS GYÁMSÁGRÓL

Baloghné Gábor Katalin Főosztályvezető-helyettes volt a PSZ vendége

Országos értekezletet tartott 2015. március 12-én a PSZ Gyermekvédelmi Tagozata, melyen meghívottként gyermekotthonok igazgatói, helyettesei, szakmai vezetők vettek részt. A mintegy 70 vendéget köszöntő Galló Istvánné PSZ-elnök kiemelte: a kormány és a sztrájkbizottság 2013-ban kötött megállapodásának köszönhető, hogy az életpályamodell kiterjed a gyermekvédelmi intézmények pedagógus-munkakörben foglalkoztatott dolgozóira is.

Szabó Zsuzsa, a PSZ alelnöke elmondta, hogy jelenleg is zajlanak a szakmai tárgyalások az Emmivel és a Nemzetgazdasági Minisztériummal a köznevelési, illetve a szakképzési rendszer átalakításáról. Beszített arról is, hogy a pedagógusok növekvő terheinek bizonyítására a PSZ – saját honlapján – felmérést indított, melynek kérdőívét 12 ezren töltötték ki. A kérdőív eredményét a PSZ felhasználja a kormánnyal folytatott tárgyalásokon. Arra a buzdította a kollégákat, hogy az iskolákban, az intézményekben vezetett jelenléti íven mindenképpen tüntessék fel, hogy ténylegesen mennyit dolgoznak, mennyit túlóráznak, mert csak így érheti el a Pedagógusok Szakszervezete, hogy a kormány elismerje, és ki is fizesse a túlórákat.

Változások a gyermekvédelemben

A konferencia előadója, Baloghné Gábor Katalin, az Emmi Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztályának helyettes vezetője áttekintést adott arról, hol helyezkedik el a gyermekvédelem a minisztérium struktúrájában. Beszített a januártól életbe lépett változásokról és a tervekről is. Például arról, hogy napirenden van a 326/2013.(VIII. 30.) kormányrendelet módosításának tervezete: eszerint a szociális munkás, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkakör bekerülne a finanszírozott nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörök közé. A meglévő, finanszírozott szabadidő-

szervező munkakör helyett választhatók majd ezek a munkakörök, azonos feltételek mellett.

Emlékeztetett: 2015-től bekerült a gyermekvédelem rendszerébe a „megelőző pártfogás” – ennek célja a bűnismétlés megelőzése, a szocializáció elősegítése. Ezt az intézkedést a gyámhivatal rendelheti el. Baloghné Gábor Katalin statisztikai adatokat is sorolt: 1998-ban 9196, míg 2014-ben 14 234 nevelőszülő volt Magyarországon. 1998-ban az ellátottak 40,13 százaléka, 2014-ben 62,09 százaléka élt nevelőszülőknél. Ez az arány jobb a 12 éven aluli gyermekeknél: 85 százalékuk van nevelőszülőknél. Arra is felhívta a figyelmet, hogy az utóbbi években nőtt a szakellátásba bekerült gyerekek száma. Ez a tendencia figyelhető meg a nulla-három éves kor közöttiekénél, valamint a 15 éven felülieknél.

A nevelőszülői kompetenciák fejlesztése

2015 januárjától a 60 órás nevelőszülői tanfolyamot nem vezették ki, az most is elvégezhető. A korábbi egy helyett azonban többféle képesítési előírás teljesítése között lehet választani: az OKJ-s képzésen kívül lesz KOP, vagyis Központi Oktatási Program – erre EFOP-forrásokat terveznek. A KOP célja a nevelőszülői tevékenységhez szükséges alkalmasság és kompetenciák fejlesztése. A program tematikáját és programját a miniszter határozza meg jogszabályban, a kép-

zést és a vizsgáztatást végző szervezeteket is ő jelöli ki.

Az előadó kitért arra is, hogy 2015 szeptemberétől a többcélú köznevelési intézményeknél leválasztják a „fizikailag leválasztható” gyermekvédelmi szakmai egységeket, így a minisztérium szerint tisztább helyzet jöhet létre. A TEGYESZ-ek 2014-től új feladatot kaptak: a gyermekvédelmi gyámságot. Alapvetően az, hogy aki nem áll szülői felügyelet alatt, az gyámság alá tartozik. A 2015. január 31-ei adatok szerint az ellátottak 13,16 százalékának nem volt gyermekvédelmi gyámja. Akkor 624 státus volt erre a célra, ebből 561-et betöltöttek, a többi betöltése folyamatos. Már most látszik, hogy szükség lenne újabb 40 munkakörre.

Elmondta: készül a gyermekvédelmi nyilvántartási rendszer. Az elektronikus adatbázis segítséget nyújt a szakembereknek, de az ellátottak életútja is nyomon követhető majd. Ezt a tervek szerint jövőre vezetnék be.

Baloghné Gábor Katalin emlékeztetett: 2013 szeptemberétől a pedagógus-előmeneteli és illetményrendszer kiterjed a gyermekvédelmi szakellátás, a javítóintézetek pedagógus-munkakörű dolgozóira is. A szakterületről 156-an kerültek Ped. II.-be 2015 januárjától. A mesterpedagógusok száma 57. (Az Oktatási Hivatal adata szerint az álláslétszám 2300 fő.)

László Judit

A biztosított forrás nem elegendő a kiadások fedezésére

Vezetőségi ülést tartott március 26-án Békéscsabán a Pedagógusok Szakszervezetének megyei szervezete, melyen részt vett Galló Istvánné, a PSZ elnöke is. Eötvös József Emlékplakettet kapott a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola alapszervezete.

Galló Istvánné a vezetőségi ülésen elmondta:

– A problémák, amik eddig is voltak, még most is fennállnak. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) működésében jelenleg is komoly zavarok tapasztalhatók. Ennek egyik oka, hogy a biztosított forrás nem elegendő a szükséges kiadások fedezésére. Másrészt a Kliknél új szervezeti és működési szabályzatra van szükség, amiben meg kell fogalmazni az intézményvezetők hatáskörét. Ugyanis ez eddig nem volt tisztázott, aminek következtében a döntéseket feljebb tolták, a tankerületekhez.

A Pedagógusok Szakszervezetének elnöke kitért arra a felmérésre, mely szerint az új munkarend bevezetése nyomán a pedagógusok döntő többsége leterhelt, 40 óránál is többet dolgozik hetente. Úgy fogalmazott, hogy a felmérés valós képet tükrözhet, mivel az országot járva kapott panaszok, észrevételek többsége az

abban foglalt megállapításokat támasztotta alá. Noha a túlórákat ki kellene fizetni, szerinte a Kliknél arra nincs fedezet, ezért sok esetben nem is vezetnek pontosan, hogy a pedagógusok ténylegesen mennyit dolgoznak.

– Az új bérszámítási rendszer egyrészt pozitív, de alapvetően hibás. Ugyanis nem ismeri el a több végzettséget, a többlet- és a minőségi munkát – folytatta. Beszített arról is, hogy nagy feszültséget gerjeszt, hogy az oktató-nevelő munkát segítőket fizetését nem emelték 2008 óta, ezért egyeztetéseket folytatnak, hogy béren felül egyéb juttatást is kaphassanak.

Gyomaendrődön március 25-én átadták az Eötvös József Emlékplakettet a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskolában működő alapszervezetnek. Ott 80 százalékos a szakszervezet lefedettsége, és jó az együttműködés az intézmény vezetésével. *Forrás: beol.hu*





MÁST, MÁSHOGYAN, TÖBB IDŐ ALATT

Czunnyiné Bertalan Judit: meg kell találnunk a magyar gyerekeknek legjobb választ

Czunnyiné dr. Bertalan Judit szerint helyes volt meghallani a szakma igényét a bérrendezésre, de nem helyes összemenni az életpályamodellt és a béremelést. Ez utóbbi ugyanis a költségvetés függvénye. Szakmai egyeztetések folynak a felsőoktatással arról, hogyan tudják a pedagógusképzést korunk kihívásaihoz igazítani, elkezdődik a Nemzeti alaptanterv felülvizsgálata. Az interjúból az is kiderül, mi lesz a tanfelügyelők feladata, minden iskolának egész naposnak kell-e lennie, és mikor, hogyan vezetnek be a kilenc évfolyamos iskolát.

– **A legaktuálisabb kérdéssel kezdeném: a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet, az Oktatási Vezetők Szakszervezete és a Pedagógusok Szakszervezete alkotta sztrájbizottsági tárgyalások keretében folynak az egyeztetések a nem pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak bérének rendezéséről. Mi várható?**

– Ez egy rendkívül fontos kérdés, hiszen azt látjuk, hogy a pedagógus-életpályamodell bevezetését követő pedagógus-bérrendezés a pedagógusok munkáját közvetlenül segítők, mint nem feltétlenül pedagógus-végzettségűeket, nem érintette. Éppen ezért erről a kérdéstről több szakaszban folytak és folynak az egyeztetések a pedagógus-szakszervezetekkel. Az már tudott, hogy az ilyen munkakörben foglalkoztatott, de pedagógus felsőfokú végzettséggel rendelkező kollégák szeptembertől a pedagógus-végzettséggel járó bért kapják. Van egy olyan segítő kör, ahol felmerül a középfokú végzettségűek bérének és közszolgálati bérrendezésének kérdése. E tekintetben mi is folyamatosan vizsgáljuk annak a lehetőségét, hogy ez miként történjen. Az életpályák minden ágazatban kidolgozás alatt vannak, és azok elkészültéig folynak az egyeztetések a 2015. évet érintő, egyszeri, béren kívüli vagy bér feletti javadalmazás lehetőségéről a pedagógus-szakszervezetek és az államtitkárság között. A kérdést fel fogjuk vetni a 2016. évi költségvetési törvény tervezésekor is.

– **Az érintettek körülbelül mikor számíthatnak arra, hogy valami pénzt látnak ebből?**

– Már az idei esztendőre egy egyösszegű béren kívüli juttatásról folyik az egyeztetés a szakszervezetek és az államtitkárság között. Napirendre került a nem a Kliknél foglalkoztatott, hasonló munkakörben alkalmazott, a pedagógiai munkát közvetlenül segítő foglalkoztatottak körének bérrendezése is. A kérdés megoldásának szükségességét jelezni fogjuk az óvodák felelős tárcájának, a Belügyminisztériumnak. Tehát az egyeztetések folynak, és azt tudom mondani, hogy nyitottak vagyunk a tárgykört illetően.

– **De azért az érintettek reménykedhetnek abban, hogy még az idén kapnak valamennyi pénzt?**

– Az egyeztetések még nem vezettek e tekintetben eredményre. Az egyeztetések során mi tettünk egy javaslatot, a szakszervezetek adtak egy másik, magasabb értékű, jelentősen nagyobb forrásigényű javaslatot, amivel vissza kell mennem a kormány elé.

– **Én ezt értem, nem az összeget kérdeszem.**

– Akkor fogalmazunk úgy, hogy a Kliknél foglalkoztatott pedagógiai munkát segítő kollégák számára az államtitkárság szeretne még ebben az esztendőben egy egyösszegű béren felüli juttatást adni.

– **Szokott vásármag vásárolni?**

– Hogy én mikor vásárolok, az nagyon hektikus, de többnyire hazafelé menet, egy hónapban egyszer. A bevásárlásokat valamelyik hétvégi napra, délutánra időzítem. Mivel azonban mi egy kis faluban élünk, így a család a nagyobb spájzfeltöltési akciókat megoldja a helyi kis üzletekben, és abból, amit megtermelünk. Tehát alapvetően mi egyfajta falusi létre vagyunk szocializálva, így én ezt a kérdést egy kicsit másképp látom...

– **Akkor inkább úgy kérdezem: szereti-e, ha megmondják önnek, hogy mikor, mit, hogyan csináljon? És ezt azért kérdezem, mert úgy érzékelem, hogy az oktatás minden szereplőjének megmondják, hogy mikor, mennyit, mit, hogyan csináljon, és ez nagyon távol viszi az oktatást a gyerekek mindenek feletti érdekétől, az oktatás önállóságától és a XXI. századtól. Mintha a magyar oktatási rendszerben ellentétes irányba mozognának a dolgok...**

– Én nem így látom. A tanítási tartalmak – mondjuk úgy, hogy a nemzeti minimum – alaptantervi formába öntése mindig is keretszabályozási rendszerben történt. Ilyen szempontból a NAT, a kerettanterv kérdésében álláspontom szerint nem helyes nézőpont, hogy mi mondjuk meg, ki mit tegeyen. Történetesen azt gondolom, a pe-

dagógusnak sem mondja meg senki, hogy az iskolában a rendelkezésre álló tananyag feldolgozásához mit és hogyan használjon a saját tudása, tapasztalata szerint. Ez az ő józan belátására van bízva. Ez jellemzi azt a pedagógusi szabadságot, amelyet a köznevelési törvény garantál, mint ahogy ugyanez a törvény teljes szabadságot ad a nevelőtestületeknek is a helyi pedagógiai program és a helyi tanterv megalkotásában.

– **Igen, csak közben készülnek az ellenőrök, készül az iskola belső ellenőrzése, megnézik, hogy együtt halad-e az előírt programmal...**

– Nagyon örülök, hogy megkérdezi. Nem ellenőrök, hanem segítő szaktanácsadók és általában mások tanfelügyelők, illetve a pedagógusok, intézményvezetők, intézményvezetők minősítésében részt vevő, beosztott pedagógus kollégák. Nézzük onnan a kérdést, hogy volt egy többpólusú és többbázisú oktatási rendszer, ahol nyilván mindig voltak az oktatást, magát az iskolát és az iskolai nevelő pedagógiai munkát segítő szervezetek. A kutatás, módszertan, tananyagfejlesztés mindig is háttérintézményekhez rendeltlen jelentek meg. A pedagógiai intézetek voltak azok, amelyek próbáltak valamilyen módon segítséget adni a pedagógusoknak, de nem volt koncentráltan megszervezve ez a feladat. A szaktanácsadói, tanfelügyeleti, minősítési – háromlábú – rendszer kialakításával az volt a kormány célja, hogy ezt megszervezze, és nem az, hogy ellenőrzés címén egy prekonceptióval rendelkező, a mindennapi oktatástól távol levő ember „ellenőrizzen”. Egy pedagógusnak a katedrán igenis szüksége van támogató jelenlétre, egy másik kolléga nézőpontjára, tapasztalatára. A szaktanácsadói rendszerbe került oktató nem azért van ott, hogy azt mondja, én tudom, hogy hogyan kell csinálni – ezt nem is teheti. Ez az előző rendszerben meglevő rutin volt. Azért van ott, hogy szakmai megbeszélést folytasson a pedagógussal, esetleg bemutasson egy más módszert, más utat. Én ezt sokkal inkább gondolom egy, az alaptantervet és a kerettantervet módszertanilag feldolgozni segítő, támogató rendszernek.

(Folytatás a 6. oldalon)



MÁST, MÁSHOGYAN, TÖBB IDŐ ALATT

(Folytatás az 5. oldalról)

A kormány és a szakpolitika célja egy olyan támogató rendszer kialakítása volt, amely segítséget nyújt a problémás órai helyzetek megoldásában, egy-egy gyerek speciális fejlesztésénél. Bármikor találkozhat egy pedagógus olyan tanítási élethelyzettel, amelyre nem volt eddig gyakorlata. A nagyobb rutinnal, tapasztalattal, speciális ismeretekkel vagy a mestertanári fokozattal rendelkező szaktanácsadó át tudja adni a tudását. Ezeknek a szaktanácsadónak ez lesz a dolga, őket nem kvázi komisszárok-ként küldi senki a rendszerre, ők azért vannak, hogy a pedagógus munkáját támogassák. A tanfelügyelők, szaktanácsadók segítenek a módszertanban, a tantervi változások feldolgozásában, hogy az újabb módszerek a legkisebb iskola pedagógusához is eljussanak. Az a cél, hogy a szaktanácsadói tudások összeérjenek, és azok a tanárok közkincsévé váljanak.

– **A szaktanácsadók véleménye beleszámit-e majd a pedagógusok értékelésébe?**

– Ebben van egy rendszeresség, és azt gondolom, hogy első fokon az iskolaigazgatónak van felelőssége az iskola oktatási tartalmának minőségéért.

– **Kétévenként most megint?**

– Így van. Minden pedagógusnak van igénye arra, hogy visszajelzést kapjon a munkájáról, és nyilván ennek a lényegét nemcsak a visszajelzések gyakorisága, hanem a szaktanácsadóval való kapcsolatának tartalma határozza meg. Azt gondolom, hogy nem rossz, hogyha kap visszajelzést arról is, mennyit tudott mondjuk egy innovatív módszerből beépíteni a munkájába. Minőségi erőt képvisel az a pedagógus, aki egy jó szándékú tanács után elkezd beépíteni a saját tevékenységébe azokat a jó mintákat, jó modelleket, amelyeket hallott, én ezt a módszert nem tartom rossznak.

– **A szaktanácsadó két órát lát egy pedagógustól legfeljebb. Két óra alapján meg lehet ítélni a pedagógus munkáját? Kiderül, hogy mennyi az a hozzáadott érték, amivel ő a gyerekeket oktatja, neveli?**

– Éppen ezért vannak ketten a történetben, a szaktanácsadó és az iskolaigazgató. Azonban az iskolaigazgató véleménye a meghatározó. Ez egy fontos minőségbizto-

sítási elem, és leginkább a saját biztonságuk okán a pedagógusoknak lesz jó akkor, amikor a rendszer már megnyugtató módon beáll. A szaktanácsadói körben látszik, hogy rendszeresség van, az a hozzáadott érték, amiről ön beszél, folyamatosan jelen van-e. E tekintetben én azt hangsúlyoznám, hogy a szaktanácsadókkal és a tanfelügyelőkkel rendszerszerű és folyamatos támogató, segítő jelenlétet akarunk biztosítani. Fontos, hogy legyen visszajelzés, mert a magunknak tartott tükör nem mindig mutat meg mindent.

– **Nem lenne célszerűbb a pedagógusképzés kimenetét ellenőrizni?**

– Az egy másik kérdés. Folynak a szakmai egyeztetések a felsőoktatással, hogyan tudjuk igazítani a képzést ezekhez az újabb kihívásokhoz. A felsőoktatásnak reagálnia kell a valós igényekre, arra, hogy mire van szüksége egy pedagógusnak.

– **A PSZ végzett egy felmérést, ami szerint a pedagógusok 86 százaléka arról számolt be, hogy sokkal kimerültebb, sokkal fáradtabb, mint korábban volt, már most úgy érzi, mintha év vége lenne. Ön azt mondta, hogy mindenképpen foglalkozni kell azzal, hogy a pedagógusok hogyan érzik magukat. Én ezzel tökéletesen egyetértek, mert egyáltalán nem mindegy, sem a gyerekek, sem a pedagógusok szempontjából, hogy hogyan érzik magukat...**

– A gyerek abban a pillanatban és abból, hogyan lép be a pedagógus a tanterembe, nagyon sok mindent „levesz”, és ez nagyjából meghatározza a következő 45 percet is. Éppen ezért a pedagógus közérzete olyan kérdés, amivel foglalkozni kell. A pedagógusok leterheltsége kapcsán a Pedagógusok Szakszervezete és a munkáltatói jog gyakorlója között az lehet a nézetkülönbség, hogy a kötelező és a helyettesített óraszámokat hogyan írjuk be. Nyilván adminisztrációs teherként jelenik meg az óranyilvántartás, mint kvázi munkaidőnyilvántartás. Van túlóra-kifizetés, s mérhető, hogy mennyit fizetünk ki a helyettesítési díjakra. Gyakorlatilag két és fél éve a munkáltatói rend fontos része, hogy a kötelező óraszámok kitöltése és illeszkedése megfelelő legyen. Nyilván az iskolákban ezzel kapcsolatban problémaként merül fel az óranyilvántartás, miközben probléma helyett ez csak helyzet, amit kezelni kell a fenntartónak. A munkáltatói

rend létrehozatalának az egyik célja az volt, hogy homogenizálja a rendszereket, és az áttanítás munkajogi megnyílásával megnőtt a szakos ellátottság biztonsága a kisiskolákban. Ez szerintem nagyon fontos, mert azt jelenti, hogy egy kis általános iskola hetedikes gyereke is ugyanúgy kémia-fizika szakos tanártól fog tantárgyi oktatást kapni, mint a XII. kerületi gyerek. Nyilván ez a kiegyenlítéssel járó munkáltatói intézkedés jelent egyfajta feszültséget a területen, hiszen új munkáltató van, s a munkaidők nyilvántartása különbözőképpen értelmezhető. A PSZ-szel mi ezt végigbeszéltük, a Klik is végzett már egyfajta munkaidőnyilvántartást. Én azt vállaltam, hogy a körülményeket megvizsgáljuk, hiszen a köznevelési törvény előírja az oktatással-neveléssel lekötött 22-26 órát, illetve ezzel együtt a kötött munkaidőt. A munkaidő eltérő regisztrálásából adódó problémákat nem lehet szembeállítani a pedagógus-életpályával, mert annak alapvetően más a célja és az oka. A munkaidőnyilvántartással és a leterheltséggel összefüggő kérdésekre strukturális és rendszertani válaszokat kell adnunk, és meg kell hallanunk azt a hangot is, amit a Pedagógusok Szakszervezete képvisel. A megoldás nem lesz egyszerű.

– **Beszéljünk a gyerekek leterheltségéről is. Ők gyakorlatilag több mint 40 órát „dolgoznak”.**

– Többet, mint egy felnőtt. Dögfáradtan jönnek haza az iskolából. Mivel ezt én is megélem a két gyerekemmel, nem ellenkezem ezzel az állítással. Sőt, ha úgy tetszik, a helyzet ennél borzasztóbb, mert minden nemzetközi és hazai összehasonlításban azt látjuk, hogy a gyerekek leterheltsége nagy. Ezzel régóta küzd a köznevelés, de azért azt tegyük hozzá, hogy a gyerekek iskolai leterheltségének több oka lehet. Az egyik, hogy a szülőnek mi az elvárása az iskolával, és mi az elvárása a gyerekével szemben. Ennek okán van az iskolai kötelező kör, tehát a gyerek bemegy reggel fél 8-ra, fél 2-3-kor kijön, utána egyeseknek sport, szakkör, fizetett nyelvóra, fizetett egyéb foglalkozás. Elvárás az iskolával szemben, hogy lássa el a gyerek napközbeni szakszerű felügyeletét és gondozását. Aztán jött az a koncepció, hogy a családot tehermentesítve iskolai tevékenység keretében juttassuk el a gyerekhez a lehető legtöbb olyan lehetőséget, amely segíti a fejlődését.

(Folytatás a 7. oldalon)





MÁST, MÁSHOGYAN, TÖBB IDŐ ALATT

(Folytatás a 6. oldalról)

Tehát két nagyon erős igény konkurál akkor, amikor az iskolai délutáni programok megszervezéséről beszélünk: egyrészt a szakszerű felügyelet, másrészt, hogy levegyük a szülők válláról azokat az anyagi terheket, amit a különórák jelentenek. Ezt a két dolgot ennek az iskolarendszernek egyszerre kell biztosítania. Ezeket kell harmonizálnia. Az egész napos iskola modellje erről szól. Az egy másik kérdés, hogy infrastrukturálisan és humán erőforrással ezt minden iskolában meg kell csinálnunk, vagy mondhatjuk, hogy pusztán ezekben és ezekben az iskolákban biztosítjuk. Erről még házon belül is vita van, de én meg merem nyitni ezt a vitát. Szerintem a hátrány leküzdésének ez az egyik útja. Az biztos, hogy a gyerek biztonságát a szülő felé az iskolának garantálnia kell. Ugyanakkor, ha a gyerek úgy érkezik haza az iskolából négy órakor, fél ötkor, öt órakor vagy a foci, médiafoglalkozás vagy művészeti iskola után, este hatkor, hogy még akkor áll neki a leckének, az nem helyes, különösen kisiskolás korban. Ez az a többirányú elvárás, ami miatt nagyon leterheltek a gyerekek. Minimális elvárás lenne az egész napos iskola keretében megfogalmazott programtól, hogy ne legyen nehéz az iskolatáska sem a szó szoros, sem átvitt értelmében. Ezért utána kell nézni és meg kell gondolni azt, hogy az alsó tagozatos gyerekek mit kell megtanítani. Küzdünk a PISA-felméréssel, küzdünk a kompetenciamérések eredményeivel, és azt látjuk, hogy már a harmadikos gyerek is fáradt. Azt látjuk, hogy már a másodikos gyerekek is olyan tudástartalmat közvetítünk, amit nem is értünk, hogy miért kell, holott még sem az írása, sem a szövegértése nem biztos. Tehát azt gondolom, hogy a jobban teljesítő iskola és a gyerekek jobb teljesítménye érdekében ilyen szempontból felül kell vizsgálni a NAT-ot.

– Erre mikor kerül sor?

– Az új NAT három éve lépett hatályba, de a módszertani háttérintézménnyel ez a munka megindult. Szerintem erre szükség van, mert ez a kulcsa annak, hogy miért szórt a felső tagozatban a gyerekek teljesítménye.

– Kilencedik évfolyam?

– A kilencedik évfolyam, ugyanerre a kérdésre és ugyanerre a problematikára lehet jó válasz, de nem szabad a magyar oktatási rendszer és a magyar társadalom sajátosságait figyelmen kívül hagyni. Meg kell nézni nemzetközi összehasonlításban, nálunk ré-

giós területi eloszlásban. Az nem lehet, hogy kárt szenvedjen az a gyerek, aki jól teljesít ebben az iskolai rendszerben is. Egy elretentő példa: nem szeretik hallani, de ez így van: az óvodában a gyerekek több mint 70 százalékát tartják vissza. Ebből 21 százalék az, aki a születési dátuma miatt marad óvodás, mert a május–augusztus között születettek évvesszese, de 53 százalék az óvoda utolsó évfolyamán egyszerűen túlkoros. Az óvodai nevelést is nehezíti, hiszen ott a korcsoportos bontás, vagy a vegyes csoportban a hároméves és a hétéves együtt van, ami megnehezíti az iskolára felkészítő munkát. Ez a különbség az iskolában valószínűleg nőni fog. Ugyanakkor nem biztos, hogy az óvodában töltött plusz egy év segít a gyerekeknek. Itt szövegértés, gondolkodás, matematikai, természettudományos gondolkodás, tehát a kulcskompetenciák megerősítéséről van szó. De ne feledjük a művészeti képességek fejlesztését sem, még ha azt nem is méri. Azt kell megnézni, hogy ez az esztendő hogyan használható, és hogyan fordítható a gyerek javára. Mondom, tehát eleve több mint a fele a gyerekeknek túlkorosan kezdi az általános iskolát, és veszít egy évet. Kialakult egy másik gyakorlat, a középiskolákban az úgynevezett nulladik évfolyam, főszabály szerint nyelvi felkészítő. Tehát aki oviban is ott maradt, mert a szülő úgy gondolta, hogy még érné kell a gyerekeknek, és később beiratja egy sikeres egyetemi felkészüléshez a nulladik évfolyamra, az a gyerek 20 évesen fog érettségizni. Ezt kell a rendszerben helyre rakni, mert a gyerekek többsége egy évvel így is többet van a köznevelési intézményrendszerben.

– Különösen, hogy hároméves kortól kötelező...

– Igen, de annak lehet egy multiplikatív és jó hatása. Tehát a fejlődési és a képességbeli különbségeket csökkenthetjük valamennyire a hároméves kortól kötelező óvodával. Nyilván ott meg kell nyílnia egy másik lehetőségnek, tehát ez még nem teljes körű válasz.

– Nem a lottószámokat mondom, csak szeretném kérdezni, hogy ön mire szavaz? A hároméves óvodáztatás után egy nulladik évfolyam, mielőtt elkezdi az általános iskolát, ahol óvónő és pedagógus együtt foglalkozik vele?

– Ez is lehet jó szakmai megoldás.

– Vagy hatosztályos általános iskolai alsó tagozat?

– Ez is egy jó megoldás. A plusz négy is jó megoldás. Itt azt kell átgondolni, hogy a teljesítményt mi erősíti meg leginkább. A Magyar Tudományos Akadémiának van erre módszertani és szakmai tudása. Folyamatban van az Akadémiával az egyeztetés. Több szegmens van, amit meg kell vizsgálni, én nem lottóznék, mindegyik lehet helyes válasz. Meg kell találnunk a legjobb választ, ami a magyar iskolában a magyar gyerekeknek a legjobb.

– Ez igaz, de mikor?

– Nem tudom megmondani, hogy mikor, '16, '17. Egyrészt, mert nincs még ilyen döntés. Arra van felhatalmazásunk, hogy vizsgáljuk meg a magyar iskolaszervezetbe való átültetésének a lehetőségét, és ettől a részint szakmai, részint társadalmi párbeszéd-től függően javaslatot tegyünk a kormánynak a bevezetés lehetséges időpontjára. Azonban látni kell, hogy most az elvi és a tartalmi vita az időről szól. Azért azt fontosnak tartom, hogy abban konszenzus van a szakmában, hogy mást, máshogyan, több idő alatt. Tehát nem arról van szó, hogy a jelenlegi nyolc évfolyamra rendelt penzumot kilenc évre szétterítsük, annak semmi értelme. Akár 6-3., akár 5-4., akár 4-5., akár 1-8, mindegyikben az a törekvés és az a módszertani keresés iránya, hogy mást, máshogyan. Ezek a gyerekek a digitális világban élnek, tehát nem szabad nem eszközül hívni és segítségül adni a digitáliskompetencia-fejlesztést a pedagógusoknak meg a gyerekeknek. Már ez kódolja, hogy egy komplexebb tárgyat vizsgálunk, mint a kilenc évfolyamos időszáv. Ezt is integrálni kell ebben a javaslatban, mert a közbeszéd az idősíkról szól, én módszerről beszélek, meg pedagógusképzésről, amit ehhez kell igazítani. Meg arról is beszélek, hogy kell egy nagyon alapos infrastruktúra-felmérés. Iskolaépületeink nyolc osztályra vannak tervezve, és bár folyik az infrastruktúra fejlesztése, de az más irányú. Meg kell nézni, hogy egyáltalán lehet-e a jelenlegit átalakítani, hány év alatt, és mibe kerül, lesz-e rá költségvetési vagy uniós forrás, ahogy azt is, hogy mennyi pedagógus kell jövőre, tíz év múlva, 15 év múlva. Azért vannak már számaink, de ezeket még össze kell hasonlítani, mert más a helyzet Borsodban, Baranyában meg Budapesten. Mindenütt más az iskola, és más a szülő problémája. Olyan rendszert kell letennünk az asztalra, ami minden problémára keresi a megoldást, és a lehetséges változatok közül a jó választ meg tudja találni.

– Köszönöm az interjút!

– emi –

A TEHETSÉG KÖTELEZ

Észrevenni és támogatni kell a talentumot

Az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) 15 éve azt bizonyítja, hogy érdemes és szükséges is plusz erőforrást biztosítani azoknak a tehetséges fiataloknak, akik hátránnyal indulnak – mondta **Balog Zoltán**, az Emmi minisztere a program jubileumi ünnepségén, március 19-én. Úgy fogalmazott: a tehetség kötelez, és valamiben mindenki tehetséges. A tehetség kötelezi azt, aki kapta, és a szűkebb környezetét, a családját, hogy ne kallódjon el, illetve a tágabb közösséget is, egészen az államig, illetve a kormányig, hogy vegye észre a talentumot, támogassa és tartsa számon.

A miniszter kitért arra: vannak az országnak olyan területei, ahol nehezebb boldogulni, akkor is, ha tehetséges az ember, és ezért segítségre van szükség. A különbségeket próbálják leküzdeni úgy is, hogy az állami közszolgáltatások területileg differenciáltak legyenek. Akarni kell a tudás megszerzését, a programba került gyerekek ezt is megtanulják – mutatott rá a miniszter, hozzátéve: a diákok lehetőséget kapnak, és aztán rajtuk is múlik, mihez kezdenek a tehetséggel.

Az a céljuk – folytatta a tárcavezető –, hogy minden tanuló versenyképes tudáshoz jusson, szülessen bárhol az országban, éljen bármilyen szociális körülmények között. Olyan köznevelési rendszerben hisznek, amely nem lenyesegeti a kiemelkedő tehetségeket, nem középszerű próbál egyben tartani, hanem segít a kiugrásban – mondta.

A sikernek sok anyja van, csak a kudarc árva

Felidézte: 15 éve kísérleti jelleggel indult a kezdeményezés, amely azóta sikeres programmá nőtt ki, és a felsőfokú tanulmányok folytatásához, az érettségi és szakma szerzéséhez ad segítséget. 2000-ben 13 középiskola 352 diákja kapcsolódott be, ma már 4 ezer tanuló vesz részt benne. A végzetek felvételi aránya átlagosan 80 százalék, a programra

150-170 százalékos a túljelentkezés. A programban 9 ezer résztvevő közül 5 ezren eredményes érettségit tettek. A tárca vezetője fontosnak tartja, ne csak az intézmények, hanem az oktatás kultúrájában is legyen jelen az a szemlélet, amit a program képvisel.

Pokorni Zoltán korábbi oktatási miniszter, a program ötletgazdája **Mark Twain** idézte, miszerint a sikernek sok anyja van, csak a kudarc árva.

A program azért indult el, hogy a kistélepülési, rászoruló fiataloknak nyisson utat a felsőoktatási továbbtanuláshoz. Kezdetből éles viták kísérték, volt éjszakai virrasztás is a program ellen – emlékezett az indulásra. Kitért arra, hogy a döntéshozók a későbbiekben is fontosnak tartották ezt a programot, annyira, hogy néha ehhez igazították „a törvényi cikkelyeket” is.

A diákhitel, a Bursa Hungarica ösztöndíj-program és az AJTP ugyanarra a problémára kereste a megoldást – mondta, és azt nevezte tanulságnak, hogy csak azok az eszközök maradnak meg hosszú távon, amelyek létező és valós kérdésekre keresik a megoldást.

A program azért is maradhatott meg, mert bevonták az érintetteket, a pedagógusokat, az igazgatókat, ők állíthatták össze a

tartalmát. A benne lévők a programot magukénak érezték és érzik – hangsúlyozta.

Kitért arra is, hogy a nyelvi előkészítő évet is itt próbálták ki először. Kiemelte: ahhoz, hogy a társadalmi különbségeket megszüntessék, szintén idő kell.

A hátrányos helyzetű tehetségek támogatása

Az ünnepségen a tárca vezetője és **Kaposi József**, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet vezetője Pro Talento díjakat adott át a programban kiemelkedő szerepet játszó tíz pedagógusnak. Az AJTP 2000-ben pályázati úton választotta ki azt a 13 középiskolát, amelyben 352 diákkal elindulhatott egy új koncepciójú, tudományos mérésekkel alátámasztott tehetséggondozó program.

A program célja, hogy segítse a hátrányos helyzetű, tehetséges diákok továbbtanulását, ezért olyan tehetséges, de valamilyen szempontból nehéz helyzetű diákok jelentkezhetnek rá, akik az érettségi után főiskolán, egyetemen szeretnének továbbtanulni. A diákok az ötéves program során az érettségiig komplex középfokú nyelvvizsgát tesznek a tanult idegen nyelvből, és megszerzik a nemzetközi ECDL számítástechnikai tanúsítványt, valamint jogosítványt is szerezhettek.

MTI

MAGYAR TANÁROK, MOTIVÁLTJATOK!

Magyarországon a tárgyi tudást tartják a legfontosabbnak

Míg az Európai Unióban inkább a diákokat motiválni képes tanárokról van szó, addig Magyarországon még mindig a tanárok tantárgyi tudása a legfontosabb szempont – derül ki az Eurobarometer jelentéséből.

Az Európai Bizottság megbízásából 2014-ben készült kérdőíves felmérésből kiderült, hogy a közvélemény szerint az oktatás színvonala leginkább a tanárok személyes képességeitől függ, így többek közt attól, mennyire képesek motiválni a diákokat, és milyen a tantárgyi tudásuk. Csak ezután következik a kreatív iskolai környezet, az iskolai keretek között megszerzett gyakorlati, szakmai tapasztalat, a számítógépes és digitális képességek fejlesztése. A sort az iskolák társadalmi, kulturális sokszínűsége és a külföldi csereprogramok zárják.

Az uniós átlag szerint a legfontosabb, hogy a tanárok képesek legyenek motiválni a diákokat, és bevonni őket az iskolai munkába, majd ezt követi mintegy 15 százalékponttal lemaradva a tanár tárgyi tudása. Ezzel szemben Magyarországon a tárgyi tudást tartják a legfontosabbnak, a tanár motivációs képességei a második helyre szorultak. A magyarok az uniós átlagnál kevésbé tartják fontosnak a kreatív iskolai környezetet, viszont valamivel hangsúlyosabbnak vélik a digitális képességek fejlesztését.

A felmérésben azt is megkérdezték, a felsorolt területek közül melyiket kellene leginkább fejleszteni az adott ország oktatási rendszerében, itt uniós átlagban és magyarországi viszonylatban is első helyen végzett a tanárok motivációs képessége, bár az uniós átlag ezt mintegy 12 százalékponttal fontosabbnak tartja, mint a magyarok. Az uniós átlagban ezt követi a kreatív iskolai környezet kialakítása, míg a magyaroknak valamivel fontosabb, hogy a diákok gyakorlati és szakmai tapasztalatokra tegyenek szert a tanulmányaik során. A tanárok tárgyi tudását csak a megkérdezettek 31 százaléka fejlesztené, a digitális eszközök használatát pedig a magyarok 29 százaléka – szemben a 25 százalékos uniós átlaggal. Összességében a megkérdezettek 86 százaléka elégedett az oktatással, amelyben részt vett, ugyanakkor 23 százalékuk szerint a tanulmányaik során nem szerezték meg a munkavállaláshoz szükséges készségeket.

Forrás: eduline



MÓRAHALOM TANULSÁGAI

Jó lenne, ha a szakma felmérné a helyzet veszélyeit, és kinyilvánítaná a véleményét az eset kapcsán

Mindjárt az elején szeretném leszögezni, egyetérték azokkal a véleménynyilvánítókkal, akik a mórahalomi kormányablak felavatását (az óvodás gyermekek által előadott műsorszám szövegét) a legdurvább pártállami időkre emlékeztetőnek ítélték. Véleményem szerint az elhangzott szöveget gyermekekkel előadatni elfogadhatatlan, megengedhetetlen, sőt egyenesen szégyen, ami rendkívül rossz fényt vet az óvodákra és az óvodapedagógusokra is. Megpróbálom röviden számba venni, hogyan juthattunk el idáig.

Szakmai oldalról közelítve elfogadhatatlannak tartom a gyermekek ilyen jellegű szerepeltetését, különösen az önkormányzat képviselőjének azon nyilatkozatát megismerve, hogy az óvodások az említett településen rendszeresen szerepelnek helyi ünnepségeken és épületek avatásán. A felháborodás jogos a gyermekek szájaiba adott, „betanított” műsor tartalmi silánysága, a gyermekek életkorának nem megfelelő, nivótlan szöveg előadása miatt.

Tisztában vagyok azzal, hogy az óvoda kényszerhelyzetben, a fenntartó nyomásának eleget téve cselekszik az ilyen esetekben – tehát nem feltételezem, hogy önként vállaltak fel ilyen feladatot kollégáink –, meg kell állapítanom ugyanakkor, hogy ezért a szereplésért felelősség terheli az óvoda vezetőjét és pedagógusait is. Sajnos nem elég ez esetben a szülők beleegyezésére hivatkozni. Az óvoda a Köznevelési törvény értelmében szakmailag önálló: I. a Köznevelési törvény idevonatkozó rendelkezését:

„2011. évi CXCV. törvény 3. § (9) A köznevelés rendszerének alapegységei a szakmai önállósággal rendelkező intézmények.”

Ez azt jelenti, hogy az óvoda a vonatkozó törvények és a helyi programban megfogalmazottak szerint köteles a három-hét éves korú gyermekeket nevelni, napi életüket, tevékenységüket biztosítani. Ebbe pedig nem illeszthetők be az önkormányzati

megrendelésre biztosított ünnepi fellépések. Tisztában vagyok azzal, hogy különösen vidéken ilyen lehetetlen elvárások folyamatosan megfogalmazódnak az óvodákkal szemben. Azt is tudom azonban, hogy az óvodák sem állnak a helyzet magaslatán. Megszokásból, félelemből, állásféltség miatt kiszolgálják az így keletkezett igényeket. Talán el sem gondolkodnak azon, hogy nekik a gyermekek igényeit, életkori sajátosságait és kiszolgáltatottságát ismerve megővni, megvédeni kellene az óvodásokat az ilyen helyzetektől.

A mórahalomi szereplés egy olyan szélsőséges helyzetet mutatott be, amely egyenesen következik abból, hogy a köznevelés, a közoktatás területén a szakmai vélemények kizárásával folyamatosan változnak a törvények, rendeletek, amelyek nem csak a pedagógusokat, a gyermekeket is érintik. Korábban szabályozva voltak az óvodai ünnepek. Például nem volt megengedett a „külső megrendelésre” szerveződő szereplés, pláne nem az óvodai léttől idegen – önkormányzati épület avatásán való – részvétel. Maximum az idők otthonában való szereplés volt elfogadott.

Nem volt mód művelődési házban gyermekeket megterhelő „előadások” megtartására évről évre vagy anyák napja alkalmából. Az óvodáknak a saját csoportokon belül a gyermek által ismert dalok, versek egyszerű

előadására volt lehetőségük. A szabályozatlanság, a fenntartók beleszólási jogának folyamatos növekedése odáig vezetett, hogy ma már szakmai, pedagógiai ügyekben is külső nyomás nehezedik az intézményekre. Ezek a torzulások a mórahalomi esetben csúcsosodtak ki, de ne higgyük, hogy az országban máshol nincsenek ilyenek.

Sajnos vannak, csak nem kapnak ilyen nagy nyilvánosságot.

Jó lenne, ha a szakma végre felismerné ennek a helyzetnek a veszélyeit, és kinyilvánítaná a véleményét az eset kapcsán. Jó lenne végre valóban a gyermek érdekeit középpontba helyezve megvédeni a kisgyermeket és magunkat is. Helyes lenne megismertetni és megértetni a szülőkkel és a fenntartókkal is, hogy az ilyen túlkapaszkodások káros hatást jelentenek a kisgyermek számára. Jó lenne végre a minőség szempontjait az óvodai nevelés középpontjába helyezni. A szakmai önállóság felelősséggel jár, amivel élni kellene a szakmának a kisgyermek érdekében.

Ezt az írást vitaindítónak szánjuk!

Szeretném, ha az eset kapcsán elmondanátok a véleményeteket, hozzászólnátok a témához, írjátok arról, milyen kihívások közepette végzitek napi munkátokat. (moe2010@freemail.hu)

Fábián Katalin elnök

Magyar Óvodapedagógiai Egyesület

ÉLHETŐBB ISKOLÁK

Az Európai Unió által nyújtott támogatásokkal a jövőben is élni szeretne a KLIK

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ a KEOP-5.6.0 program keretében idén márciustól összesen 21 intézményt, 18 települést és 12 tankerületet érintő, évi több száz millió forintos megtakarítást jelentő energiahatékonysági beruházást valósít meg. A projekt során közel 4500 tanuló és 500 pedagógus környezetét teszik élhetőbbé.

A KEOP-5.6.0/12-2013-0033 a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben lévő (Nógrád, Heves, Bács-Kiskun, B-A-Z, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Békés megyék), míg a KEOP-5.6.0/12-2013-0034 és a KEOP-5.6.0/12-2013-0035 projektek Pest megyei iskolák energiahatékonyságát segítő beruházásait támogatják. (A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.) Az intézményekben többek között homlokzati hőszigetelés, nyílászárócseré, fűtés- és HMV-korszerűsítés, továbbá napelem- és napkollektor-telepítés valósul meg. A munkálatok idén márciusban kezdődnek, és előreláthatólag július 31-éig fejeződnek be.

A projekt költségvetése 2,7 milliárd forint

Az egyes intézményekben megvalósuló fejlesztések hozzájárulnak a környezetterhelés csökkentéséhez, továbbá jelentős költségcsök-

kentést eredményeznek, ami számokban kifejezve évi akár 100 millió forintos megtakarítást jelent. Emellett javulni fog az iskolások tanulókörnyezete, illetve a pedagógusok munkakörülményei. A fejlesztés hatásai gyorsan érzékelhetőek lesznek, a kivitelezési munkák nagyrészt helyi vállalkozókkal valósulnak meg, ami a környék gazdaságának fellendülését is segíti.

A projektben érintett települések:

KEOP-5.6.0-12/2013-0033: Taktaszada, Tiszalúc, Tiszavasvári, Baktalórántháza, Pétervására, Erdőtelek, Átány, Okány (hátrányos helyzetű térség, földrajzilag nehezen megközelíthető, kevés a munkalehetőség, szociális hátrányok); KEOP-5.6.0-12/2013-0034: Bernecebarát, Galgahévíz, Úri, Monor, Tura, Kismaros; KEOP-5.6.0-12/2013-0035: Érd, Nagykáta, Százhalombatta, Szentendre.



KILENCOSZTÁLYOS ALAPKÉPZÉST!

A gyerek születésének pillanatában 80 százalékban eldől, hogy milyen jövője lesz

A kormány ez előző ciklusban 48 pontban avatkozott be az oktatási intézmények működésébe. Más nemzetek oktatási rendszere az ilyen rövid idő alatti és ekkora mértékű, előkészítés nélküli átalakítástól térdre rogyott volna, vagy a fél országot lebontották volna a pedagógusok. Zsákutcában haladunk, és ezt a kormány lassan kezdi felismerni, de nincs kényszerítőerő – a vállalkozói szférát leszámítva –, nincs a pedagógustársadalom részéről modernizációs kényszer. Sokkal inkább van egy reformfáradtság, akármilyen rossz is a rendszer, csak hagyjanak békén, bezárom az ajtót, és nyugodtan végezhessen a munkámat, mondja nagyon sok pedagógus. Ezért is lehet azt mondani, hogy egy szűk szakmai kört leszámítva a PISA-, TIMSS- és PIRLS-mérésekben bekövetkezett visszaesés nem váltott ki akkora sokkot, mint a lengyeleknél, az észteknel vagy a németeknél.

Úgy tűnik számomra, hogy a politikai elit számára nem nemzeti sorskérdés az oktatás, csak annyiból fontos, hogy egy új társadalomszerkezet kialakításához, megépítéséhez eszközként tudják felhasználni a hatalmat gyakorlók, ezt mutatja az egyházi iskolák tudatos térhódítása és tudatos preferálása. Az utolsó „békeévben”, 2010-ben 720 milliárd forintot fordított a kormány a közoktatásra, 2013-ban 530 milliárd forintot. A 2010. évi adatban nincs benne az önkormányzatok által nyújtott támogatás összege. Ebbe a közegebe robbant be Rogán Antal nyilatkozata, majd Pokorni Zoltán esszéje a HVG-ben a kilencosztályos alapképzés bevezetésének ötletéről. A változás bevezetésének indoklásául nagyon sok hivatkozás hangzott el a nemzetközi mérések eredményeire. A nemzetközi mérésekhez csatlakozó tantermi jelentések alapján nézzük meg, hogy milyen reformokra lenne szükség az iskolaszervezet és a tantervek tekintetében, ha a sikeres országok nyomdokaiban szeretnénk haladni!

Iskolaszervezet a nemzetközi mérések tükrében

Mindenki előtt ismert, hogy a PISA-mérések az alkalmazást, a TIMSS- és PIRLS-mérések a felhalmozott ismeretanyagot mérik. A PISA-mérésekben a középműveltségben helyezkedünk el az átlag alatti teljesítményekkel. A TIMSS- és PIRLS-mérésekben az élmezőnytől valamivel leszakadva és átlag feletti teljesítménnyel.

Szövegértés:

	Helyezés	Pontszám	A legutóbbi méréshez képest elért pontszámok változása
PISA	29	488	-6
PIRLS	12	539	-12

Matematika:

	Helyezés	Pontszám	A legutóbbi méréshez képest elért pontszámok változása
PISA	39	477	-13
TIMSS	11	505	-12

Természettudomány:

	Helyezés	Pontszám	A legutóbbi méréshez képest elért pontszámok változása
PISA	32	494	-9
TIMSS	10	534	-17

Több idő kell az alapismeretek felhalmozására

A PISA-méréseknél sokkal gyengébben teljesítettünk, ebből már az első következtetés levonható, hogy az ismeretek alkalmazására sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Több időt kell fordítani a kísérletezésre, a megismerésre, mint amennyit mi fordítunk. A tantermi jelentésekből kitűnik, hogy a tanítási időnek itthon 22 százalékát (OECD-átlag 40

százalék, finnekkel 58 százalék) fordítják az alapismeretek megszerzésénél a tapasztalatok felhalmozására, kísérletezésre. Alsó tagozatban mi tíz óránál kevesebbet fordítunk a mértékegységekre, a finnek 24-25 órát évfolyamonként.

Az oktatási kormányzat részéről több alkalommal elhangzik, hogy alacsony a tanításra fordított időnk. Ez az új tanterv bevezetésével megszűnt.

évfolyam	hazai	nemzetközi
4. oszt	1072	1040
8. oszt	1116	1100

Arra azért fel szeretném hívni a figyelmet, hogy a finnekkel 700 és 800 óra között van az évi tanítási óraszám, és mégis sikeresek, a csehekkel 600 óra körül van az éves tanítási órák száma, és ők is előrébb végeztek a nemzetközi méréseken. Tehát kijelenthető, hogy az éves óraszámok és a nemzetközi mérések eredményei között nincs egyértelmű korreláció.

Tantárgyakra lebontva a következő adatok jelennek meg:

tantárgy	évfolyam	hazai	nemzetközi
anyanyelv és irodalom	alsó	292	240
	felső	180	150
matematika	alsó	144	190
	felső	108	190
természettudományok	felső	216	150

Ezekből az adatokból is látszik, hogy a nemzetközi összehasonlításban már csak matematikából vagyunk elmaradva. Viszont a tantervi szabályozásunk nagyon merev, és rengeteg felesleges dolgot tanítunk. 12 határozott tanulnak a mondatelemzés során a hetedik osztályos gyerekek. Egy 13-14 éves gyerek anyanyelvi tanításánál nem ezen kellene lennie a hangsúlynak. De matematikából is hasonló példákat lehetne felhozni. A százalékszámítást, az arányszámításokat feleannyi órában tanítjuk, mint a sikeres országok. Ebből az a következtetés egyértelműen levonható, hogy ha az iskolaszervezetbe bele akarunk avatkozni, akkor ezzel párhuzamosan a tantervi szabályozásba is bele kell nyúlni. A szlovákok csak egyszerűen hozzácsaptak az alapiskolájukhoz egy kilencedik évfolyamot, és ugyanolyan gyenge eredményt hoztak, mint 2009-ben. Ebbe a zsákutca nem szabad belemenni, de abba sem, hogy a szakiskolai követelményeket lehozzuk kilencedik osztályba, és a középiskolai kapacitást csökkenteni tudja ezáltal a kormányzat.

A magyar oktatási rendszer a legszelektívebb

A hazai kompetenciamérések nem mutatnak akkora mértékű visszaesést, mint a nemzetközi mérések, ami ellentmond a nemzetközi mérések eredményeinek. Nahalka István oktatáskutató kutatói szerint már negyedik osztályban nagyon nagy különbségek alakulnak ki a tanulók teljesítményei között. (Folytatás a 11. oldalon)





KILENCOSZTÁLYOS ALAPKÉPZÉST!

(Folytatás a 10. oldalról)

A jól teljesítők és a gyengén teljesítők között az egyik legnagyobb szakadék nálunk van az európai mezőnyben. Ez a különbség a középiskolában még jobban növekedni fog. Ami azt jelenti, hogy a magyar oktatási rendszer a legszelektívebb az OECD-országok közül, vagyis az iskolai bemenet és kimenet között nemhogy csökkenteni tudjuk a különbségeket, hanem még növeljük is. Ebből egyenesen következik, hogy ha az iskolaszervezethez hozzá akarunk nyúlni, akkor az alsó tagozatot kell megerősíteni, tananyagát drasztikusan csökkenteni, biztos alapokat adni alsó tagozatban, és ott növelni az évfolyamok számát.

Személy szerint én egy 1+5+4 osztályos rendszerben gondolkodnék. Az óvodából érkező gyerekek nagyon vegyes háttérrel rendelkeznek, ezért az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében egy nulladik évfolyamat javasolnék. Romániában két évvel ezelőtt vezették be az iskola-előkészítő szakaszt, ahol elvileg a gyerekek nem tanulnak még írni, olvasni, számolni. Az alapvető magatartási formákat, ceruzafogást, irányokat, betűkiejtést tanulják egy óvónő és egy tanítónő irányításával. A családi háttérben lévő különbségeket igyekeznek csökkenteni. Szerintem ha korai gyermekkorban tudnánk csökkenteni a különbségeket, a gyengén teljesítők száma is csökkenne, és sokkal hatékonyabb lenne az oktatásunk.

A nemzetközi méréseknél nagyon magas a gyengén teljesítő és nagyon alacsony a jól teljesítő tanulók száma. A gyengén teljesítő tanulók a munkaerőpiac számára aligha lesznek bevonhatóak, komolyabb szakmunkára nem, egyszeri betanított munkásként talán igen.

Gyengén teljesítők száma:

tantárgy	gyengén teljesítők aránya	változás az előző méréshez képest	OECD-átlag
matematika	28,1%	5%-kal nőtt	22%
szövegértés	19,7%	3%-kal nőtt	18%
term.tud.	17,8%	3%-kal nőtt	17,8%

Jól teljesítők aránya:

tantárgy	jól teljesítők aránya	változás az előző méréshez képest	OECD-átlag
matematika	4,9%	1,3%-kal csökkent	6,6%
szövegértés	5,6%	1,8%-kal csökkent	8,4%
term.tud.	5%	2,7%-kal csökkent	9,6%

Mindhárom területen tanulóinknak 2,9 százaléka ért el kiváló eredményt, míg a nemzetközi átlag 4,4 százalék.

Szemben a nemzetközi gyakorlattal

Tanulóink 12 százaléka (a gimnáziumban tanulók egyharmada) jár nyolc és hat évfolyamos gimnáziumokba. Ezeket az intézményeket a tehetséggondozás céljából alakították ki. Ebből egyenesen következik, hogy legalább ennek az aránynak az 50 százalékában kellene a jól teljesítő gyerekeknek megjelenniük a nemzetközi mérésekben, ezzel szemben a 3 százalékot sem érjük el. Valamit ott is rosszul csinálunk. A korai szelekció a mérések tanúsága szerint nem hozta azt az eredményt, amit ezektől az iskolatípusoktól vártunk. Tudom jól, hogy a hat és a nyolc évfolyamos gimnáziumok szent tehene, de el kell gondolkodni azon, hogy miért nem jelenik meg olyan magasan a jól teljesítő tanulók száma, hoz-e annyit a konyhára ez a szelekció, hogy érdemes legyen fenntartani. A nemzetközi mérésekben sike-

res országokban döntően komprehenzív iskolák vannak, és a szelekciós pontokat minél későbbre tolják ki. Ebből a szempontból a kilenc évfolyamos általános iskola bevezetése helyes döntés lenne. A kormányzat tervei között szerepel, hogy megszünteti a hat és a nyolc évfolyamos gimnáziumokat, és helyettük hét évfolyamos gimnáziumokat javasol. Az indoklás nagyon érdekes: „A magasabb presztízsű társadalmi csoportok igényt tartanak rá.” Ezzel párhuzamosan az állami gimnáziumi férőhelyek számát csökkentenék a kormány, az egyházi férőhelyeket pedig változatlanul hagyná. Ezek az elgondolások viszont szembemennének a nemzetközi gyakorlattal.

A lengyel reform sikerét négy dolog alapozta meg

Az iskolaszervezet átalakításával a tantervi szabályozást is átgondolták. Három évet csak arra fordítottak, hogy a legutolsó pedagógushoz is eljussanak, és megkérdezzék a véleményét, mit és hogyan kell tanítani, ennek tükrében vezettek be egy decentralizált tantervet.

A kimeneti méréseket az egyes szelekciós pontok között bevezették. A tantervi szabályozás helyett a kimeneti szabályozást választották.

Az intézmények közötti nagy teljesítménykülönbségeket próbálták felszámolni, és a tanulói teljesítmények különbsége az intézményeken belülre tevődött át. Ennek meglépéséhez nagyon komoly kormányzati támogatást adtak.

A tanárképzést megerősítették, és a reformokat azután vezették be, hogy a pedagógusokat felkészítették erre.

A kimeneti mérés feltehetően komoly ellenállást váltana ki a pedagógustársadalom egy jelentős részéből, de ha szerkezeti változáson gondolkodunk, akkor ezt meg kell tennünk. A társadalmi párbeszéd pedig nem takarítható meg. A kimeneti méréseken nem azt értem, hogy hetedik osztályban egy kompetenciateszt révén eldöntjük, hogy ki melyik iskolába mehet. A gyerekek és szülők választásának jogát diktatúrákban szokás elvenni. A kimeneti méréseknek azt kellene kimutatniuk, hogy az egyes tanulók mennyit fejlődtek, az adott családi háttérhez képest milyen teljesítményt nyújtanak. A legfontosabb mutató is kiderülhetne, hogy az egyes iskolák milyen mértékben járultak hozzá a tanulók fejlődéséhez, milyen a pedagógusok hozzáadott értéke.

Arra nagyon vigyáznunk kell, hogy bármilyen rendszert szeretnénk alkalmazni az iskolaszervezet tekintetében, a magyar helyzet nagyon speciális. Mint már említettem, a legszelektívebb iskolaszerkezetet működtetjük. A gyerek születésének pillanatában 80 százalékban eldől, hogy milyen jövője lesz. A jó családi háttér 137 pontot jelent a szövegértésben, matematikában 160 pontot, természetismeretben 153 pontot. A nemzetközi átlag 90 pont körül van.

A rózsadombi iskolába járó, ugyanolyan családi háttérrel rendelkező tanuló egy kistelepülési iskolába járótól 70 ponttal teljesít jobban. De a kompetenciaméréseknél is kiderül, hogy ha két tanuló azonos szinten teljesített általános iskolában, és az egyik gimnáziumba megy, a másik szakiskolába, 80-100 pontos különbség alakul ki közöttük.

Amikor a finn és a lengyel példákat vesszük elő, akkor arra nagyon oda kell figyelni, hogy harmadakkor a területi, a kulturális és az etnikai különbségek a fenti országokban, mint nálunk. A sikeres országoknak viszonylag homogén a társadalmi összetétele, nálunk pedig a leszakadó régiókban élő gyermekek mindennapi megélhetése is gondot okoz, nemhogy jó tanulmányi teljesítményre tudjuk őket ösztönözni. Ez már nemcsak oktatási kérdés, hanem szociális, egészségügyi és gazdasági.

(Folytatás a 12. oldalon)



KILENCOSZTÁLYOS ALAPKÉPZÉST!

(Folytatás a 11. oldalról)

A lengyeleknél nincs olyan iskola, ahol a tanulók 20 százaléknál több hátrányos helyzetű gyerek van egy-egy intézményen belül, nálunk sok helyen még a 70 százalékot is meghaladja ez a mutató. A pénzügyi prioritás kérdésében talán legyen intő példa számunkra a lengyelek uniós forrásainak felhasználása. Az 500 milliárd zlotyt kitevő pénzt többek között erre szeretnék felhasználni 2014–2020 között:

- 50 ezer új bölcsődei hely,
- 70 ezer új óvodai hely,
- 16 milliárd zloty városi tömegközlekedésre,
- több mint 40 milliárd zloty tudományos kutatásokra, innovációra,
- 500 ezer új munkahely,
- 30–34 éves korosztály 50 százaléka lesz diplomája,
- a háztartások 100 százalékában 30 MB (amennyiben megabájtról van szó, és nem megabitről)/s-os internet 2023-ra.

Szómágia a szakképzésben

Végül a szakiskolák, szakközépiskolák átnevezése az én számomra szómágia. Ha a tartalmat nem tudjuk megváltoztatni, akkor teljesen mindegy, hogy minek nevezzük azokat. Senki ne higgye azt, hogy egy szakiskolás tanuló évi 300 közismereti óra után komoly érettségit tudna letenni plusz két év tanulással, esélye lenne egyetemre vagy főiskolára bejutni. Azzal, hogy a szakközépiskolákat szakgimnáziumnak nevezzük át, a helyzet nem lesz jobb. Remélem, nem az lesz a szándék, hogy az államilag érettségiző gyerekek létszámát átcsoportosítsák, és az egyetemi helyekre egyre kevesebb állami gimnáziumi és szakközépiskolás gyerek jusson be.

Ha komolyan gondolták volna a szakképzés reformját, akkor az általános iskolák nyolcadik osztályában a technikaképzést nem számolták volna fel, vagy az informatikaképzést nem csökkentették volna, és a német mintaként vett duális képzés minden elemét bevezették volna.

Komoly szerkezetváltáshoz milliárdok kellenének

Mindent egybevetve, a nemzetközi mérések tükrében szükség lenne az iskolai szerkezet átgondolására, ehhez kapcsolódóan pedig a tantervi szabályozás megváltoztatására és a kimeneti mérések bevezetésére. Ha komoly szerkezetváltást szeretnénk, akkor a rendszernek legalább 40 milliárd forint pluszra és az általános iskolákban a tantermek bővítésére lenne szüksége, és a pedagógusok átképzését még nem is számoltam hozzá. A tűzzel játszik az, aki azt gondolja, hogy egy-két év alatt meg lehet oldani egy új iskolaszerkezet kialakítását és bevezetését. Erre Pokorni Zoltán az esszéjében utalt is, de a kormányzati szándék ezzel ellentétes, már 2016-ban szeretnék elindítani ezt a rendszert. Ez viszont csak látzatcselekvés, és nem a probléma gyökerének megragadása, nem fogja azt az eredményt hozni, amit a kormányzat vár az új iskolaszerkezet bevezetésétől.

Totyik Tamás matematika-földrajz szakos tanár

A FINNEK ELTÖRÖLNEK A TANTÁRGYAKAT

Mindent átfogó oktatási reformra készülnek a világ egyik legjobb oktatási rendszerével rendelkező Finnországban: teljes egészében elhagynák a tantárgyakat, helyette áttérnének a témaalapú oktatásra.

Az *Independent* cikkéből kiderül, hogy a reform célja az, hogy az oktatási rendszer több olyan képességet adjon a diákoknak, amit a munkaerőpiacon fel tudnak használni. Helsinkiben az idősebb középiskolásoknak már most sincsenek klasszikus értelemben vett történelem- vagy földrajzórák, ezek helyett témákra épülő kurzusokat kell elvégezniük. Ilyen például a turisztikai-üzleti tudást adó óra, ahol matematikával, nyelvekkel, írás- és kommunikációs készségek fejlesztésével foglalkoznak. Egy másik példa az Európai Unióval foglalkozó kurzus, ami az EU-val kapcsolatos történelmet, földrajzot, közgazdaságtant és nyelveket tartalmazza.

Az oktatás formája is változik: az eddiginél nagyobb szerepet kap majd a kisebb csoportos közös munka, és igyekeznek háttérbe szorítani az olyan tanulást, amikor a diák passzívan hallgatja a tanárt.

A reformon egyelőre Helsinkiben dolgoznak, de az ország összes iskolájára kiterjedne az új rendszer. A reform szükségességét azzal indokolják, hogy a technológiai fejlődés miatt a diákoknak sokszor már teljesen más képességekre van szükségük, mint a XX. század elején, amikor sok olyan oktatási módszer alakult ki, amit sok helyen még a mai napig is használnak.

A brit lap cikke szerint az Egyesült Királyságban is érdeklődnek a finn reformok iránt, ugyanakkor az egyelőre nem valószínű, hogy a közeljövőben elhagynák a tantárgyakat. Finnországban is vannak ellenzői a reformnak: sok tanár ugyanis nehezen fogadja el, hogy miután egész életében egy tárgyat tanított, most váltania kell.

Forrás: Index

ADOMÁNYNAK ÁLCÁZOTT SZÜLŐI SEGÍTSÉG

Jól mutatja a közállapotokat, hogy sokan tudják: kórházba, oktatási intézménybe vinni kell a tisztasági csomagot. Nos, az óvodába is. Hiába szabályozza a törvény, hogy csak az étkezésért és a pluszszolgáltatásokért – különóráért, színházi előadásokért – kell térítést fizetni, a fenntartóknak az óvodai nevelést támogató egyéb eszközökre, így papírra, gyurmára, ragasztóra, filctollra sem jut pénze. Márpedig ezek fogyóeszközök. Közvetlen módon az óvoda nem kérhet támogatást, de felhívhatja a szülők figyelmét, hogy a gyerekeik javára is rendelkezhetnek például adójuk 1 százalékáról.

– Nálunk az 1 százalékot minden évben másik csoport kapja. Volt, hogy ebből készült a galéria, hogy a gyerekek jobban elérjenek a zsúfolt csoportban – mondja a fővárosi óvónő, *Katalin*. – De ebből vesszük a drágább játékokat, a bicikliket, a sporteszközöket is. Gyűjtjük a papírt, a műanyag kupakokat, ez utóbbiból állatkerti bérletet vásároltunk.

Eszközpénzt is kérnek az óvodák, általában gyerekenként évi 3 ezer forintot.

– A szülők joggal várják, hogy kreatív foglalkozásokat tartsunk a gyerekeknek, csak éppen sokan nem tudják közülük, hogy az anyagokra nincs pénzünk – tájékoztat *Andrea*, az Észak-Magyarországon élő óvónő. – A kiadásokról természetesen számlát kérünk, amivel elszámolunk a szülőknek. Csoportpénzt is gyűjtenek az óvodákban – bár ez nem szabályos, ha az óvónők kezelik –, mert ebből vesznek apró ajándékot a gyerekeknek karácsonyra, esetleg jut belőle kirándulásra is.

Gyümölcsöt hetente háromszor szállít a menza, ezért az óvodák megkérik a szülőket, hogy havonta egyszer-kétszer hozzanak pár kiló almát, esetleg házi lekvárt, mézet. A gyerekek így mindennap kapnak friss gyümölcsöt tízóráira, és sok válogatós lurkónak is ennie kell valamit, ha nem ílik a reggeli vagy az ebéd: nekik lekváros kenyeret adnak. Ez ősztől már tilos lesz, mivel a reformmenza-rendelet nem engedi. Hogy mit adnak majd az óvónők a rosszvevő gyerekeknek, arról nem szól a fáma.

A szülők persze mondhatnák, hogy mindezt a fenntartónak kell garantálnia. Ám a szélmalomharc helyett inkább belátják, áldozniuk kell azért, hogy gyerekeik megfelelő körülmények között töltsék a hétköznapijait. Csak az a fontos, hogy nevezzük adománynak: a hazulról jött segítség ugyanis nem sérti a köznevelési törvényt...

Forrás: Szabad Föld



Szüdi János

A GYERMEKI KÖZMUNKA

Ha gyermekeink sorsát kellene röviden jellemezni, talán a legtalálhatóbb mondat az lenne: nagyon sokuknak csak a táskája van teli, a gyomra meg üres. Mégsem ez a legkisebb közös többszörös az életükben. Mi az, ami leginkább összehozza a mai kor emberpalántáit? Az állam ellopta gyermekkorukat. Az állam ellopta álmaikat. A mai kor gyermekei az igazi köz munkások, akiknek nincs megállásuk, tenniük kell a dolgukat mindennap, ha nem akarják megismerni közelebbről az állam büntető hatalmát. Dolguk van elég. Legelső feladat, háromévesen elengedni az anyai kezet, kilépni a családi fészekből, és megkezdeni azt legkevesebb 13 évig tartó időszakot, amikor az állam mondja meg, a nap melyik órájában mit lehet, mit kell tenniük.

Óvodának hívják azt az intézményt, amelynek az anya köteles átengedni gyermekét, akkor is, ha saját maga szeretné formálni jellemét. Nem teheti, s éppen ez a lényeg. Nem lehet elég korán megkezdeni az állami elvárások beültetését az agyakba. A magyar óvodákban a legfontosabb cél, minél kisebb költségvetésből megoldani a lehető legtöbb gyermek őrizését. Őrizetét, s ez a kifejezés nem véletlen. Az igazi nevelőmunka feltételei nincsenek meg. A magyar óvodákban egy gyermekre elégséges, ha két négyzetméter helyet biztosítanak. Egy óvodai csoportba 30 gyermek is bezúfolható. Nincs külön-külön szoba a pihenésre, játékra, foglalkozásokra, étkezésre. A beérkezéstől az eltávozásig egyetlen helyiség áll rendelkezésre minden óvodai tevékenységhez. Az eszközök sok helyen hiányosan állnak rendelkezésre, kopottak. Az óvodákba alig-alig jut el a speciális szakértelemmel rendelkező szakember, például a logopédus. Az óvodák nincsenek felkészülve a cukorbeteg, a lisztérzékeny gyermekek el látására. Egy óvodapedagógus legkevesebb heti 32 órát köteles az óvodai foglalkozások megtartására fordítani, de további heti négy óra megtartására kötelezhető. A fennmaradó időben készüljön a másnapra, vegyen részt a nevelőtestület munkájában, törődjön az egyes gyermekek gondjaival, fogadja a szülőket, s fejlessze saját ismereteit.

Az iskolai élet nem sok jót tartogat a tanulóknak. Eltöröltek minden olyan szabályt, amely védelmüket volt hivatott biztosítani. Így sorsuk attól függ, milyen tanárokat, milyen nevelőtestületet fognak ki. Miért is tartalmazná egy „neveléscentrikus” törvény azokat az alapelveket, azokat a gyerekkorát szabályokat, amelyek hosszú időn

át rögzítették, hogy a gyermek mindennek felett álló érdeke és az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a pedagógiai szervezőmunka alapja? Miért is tartalmazná egy „neveléscentrikus” törvény, hogy a gyermeket nem lehet az első három iskolai évfolyamon megbuktatni? Miért is tartalmazná egy „neveléscentrikus” törvény, hogy a gyermek tanulmányi munkájáról a pedagógus készítsen szöveges értékelést? Miért is tartalmazná egy „neveléscentrikus” törvény annak lehetőségét, hogy az iskola minden tanulónak egyéni tanulási útvonalat dolgozzon ki? Nem tartalmazza egyiket sem! Mert nem ezek a fontos szempontok. A lényeg, hogy minden gyermek tudja, mi a kötelessége, mit vár el az állam, s ha nem teljesíti a kötelességeit, szigorú szankciókra számíthat. Az óvodából az általános iskolába átlépő gyermeknek nincs kegyelem. Reggel nyolctól délután 16 óráig az iskolában kell lennie a hét minden napján. Egyetlen tanteremben tölti napjait, akár 30 társával közösen. Nincs lehetősége alvásra. Nincs olyan előírás, amely kötelevé tenné az étkeztetést.

Mennyit kell „dolgoznia” a tanulónak? Íme: a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több hat tanítási óránál az első-harmadik évfolyamon, hét tanítási óránál a negyedik-nyolcadik évfolyamon, nyolc tanítási óránál a 9–12. évfolyamon. A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma egy tanítási héten az első-negyedik évfolyamon legfeljebb kettő, az ötödik-hatodik évfolyamon legfeljebb három, a 7–13. évfolyamon legfeljebb négy órával megemelhető. A tanuló napi és heti terhelésénél figyelmen kívül kell hagyni az egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgyat, a szakkörök, önképzőkörök óráit, a mindennapos testnevelési órákat meghaladó többlet testnevelési órákat. Az iskola és a szülő „együttműködésével” egy első évfolyamra járó, hatéves gyermeknek akár heti 32-34 órája is lehet. Az államcél teljesül. A gyermekeket ki kell vonni a káros szülői befolyás alól. Az állam jobban tudja a szülőknél, hogyan kell alattvalókat nevelni a gyermekekből. Feltehetően ezért lehet olyan kósza híreket hallani, hogy a nyári szünet idejét lényegesen le fogják rövidíteni, s a tanulókat nyári táborokban kell megfosztani annak lehetőségétől, hogy egyéniségüket, személyiségüket a család káros befolyása alakítsa.

Visszatérve az egész napos iskolai benn tartózkodáshoz, annak ideje nem elégséges arra, hogy a tanuló felkészüljön a következő tanítási napra. A házi feladatot otthon, az esti órákban kell megírnia. Hogy milyen tantárgyból és mennyi a házi feladat, az tanárfüggő. Mint ahogy az is, hogy a hét végére, a tanítási szünetekre melyik tanár mit ír elő a „lazsálás” megelőzése céljából. Talán érthető, ha a tanulók elfáradnak, nem tudnak figyelni, nem tudnak uralkodni magukon. Talán érthető, de nem megbocsátható! A legkisebb tanuló is kizárható fegyelmi eljárás keretében az iskolából, illetve eltiltható a tanév folytatásától is. Néhány hét múlva hatályukat veszítik a köznevelésről szóló törvénynek azok a szabályai, amelyek a tanulói fegyelmi eljárás lefolytatásának garanciáit tartalmazzák. 2015. június 15-étől nem lesz benne a törvényben, hogy „nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt”, továbbá az sem, hogy a „fegyelmi eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a tanulót és a szülőt meghatalmazott is képviselheti”.

Ami a pedagógusokat illeti? Helyzetük furcsa. Megfosztották őket a tanítás szabadságától, bekényszerítették őket a pedagóguskarba, kötelezték őket, hogy tartsák be az etikai kódexet, kötelezték őket arra, hogy egy hivatali eljárásaként megszervezett minősítés során bizonyítsák be pedagógusi alkalmasságukat, radikálisan megnövelték a munkaterheiket, tanfelügyelet elnevezéssel megszervezték a pedagógus-rendőrséget, többségük mégsem szól egy szót sem. Sokan még elégedettek is. Megvette őket a hatalom? Igen! Megvette és megfélemlítette őket a hatalom! Valóban, sokan jelentős fizetésemelést kaptak. Valóban, sokaknak nem fáj a tanulói jogok annullálása. Ez a júdás pénz. Az intézmények államosítása pedig teljesen kiszolgáltatottá tette őket.

A szülők sem szólnak gyermekeik érdekében. A szülők azt hitték, rábízhadják gyermekeiket az államra. (Folytatás a 14. oldalon)



A GYERMEKI KÖZMUNKA

(Folytatás a 13. oldalról)

Ideje lenne azonban rájönni arra, nem jó az, ha a hatalom döntheti el, kinek lehet érettségi, ki juthat be a felsőoktatásba, kinek kell belépnie a Hídprogramba, kiből legyen szakmunkás. Itt az ideje, hogy a szülők megértsék, az ő jogukat vette el az állam, amikor csökkentette a tankötelezettség idejét, amikor kivonta a szülői felügyelet alól a gyermekeket, amikor megszigorította a középiskolákba való bejutás feltételeit, amikor megszüntette a tantervi sokszínűséget, a tankönyvválasztás lehetőségét.

Mellesleg, éppen most kezdi meg a hatalom – a szakképzés átalakításának ürügyén – az iskolarendszer totális hozzáigazítását az állami elvárásokhoz. Így jó az esély arra, hogy országunkra a szellemi sötétség borul. S e történetnek nem lehet biztató a befejezése. Akik most járnak iskolába, sosem tudhatják meg, mi lehetett volna belőlük egy másik, egy befogadó, a tanulókhöz igazodó iskolarendszerben. Akik most járnak iskolába, és 16 évesen kihullottak a rendszerből, nem biztos, hogy a közeljövőben segítséget kapnak ahhoz, hogy ne közmunkásként, rosszabb esetben államfogolyként tegyenek eleget az alaptörvény [(sic!)cikkében lefektetett parancsnak: „Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.”

Az lenne az egyetlen vigasz, ha legalább a hatalom átvételére készülő demokratikus erők abban közös nevezőre jutnának, hogy országlásuk első és legkorábbi intézkedése a tanszabadság és a tanítás szabadságának visszaállítása, az oktatási rendszer újraszabályozása lesz.

„Oktatáspolitikai forradalom kellene ahhoz, hogy valami változzon”

Oktatáspolitikai forradalom kellene ahhoz, hogy valami változzon. Jól képzett tanárookra volna szükség, melléjük szociális segítők sorát kellene alkalmazni, akik közvetíthetnének a szülők és az iskola között. Mert a legnagyobb problémát talán nem is a szegénység jelenti. Az itt élők mentalitását, értékrendjét egyre inkább a nihilizmus jellemzi, ami nem is csoda, hiszen egyfolytában a kirekesztettség és a kilátástalansággal szembesülnek. Szörnyű látni, hogy már tizenévesen is beletörődnek abba, ami körülveszi őket. Nem látnak pozitív példákat maguk előtt arra, hogy a befektetett munka valaha is gyümölcsözhet. Ebből az apátiából csak hosszú évtizedek alatt, áldozatos munkával lehetne kiemelni ezeket az embereket. Erre azonban jelenleg semmiféle politikai szándék nem látszik. (Kiss Tibor Noé író két évig fociedzéseket tartott Pécsbányán élő, nehéz sorsú cigány fiataloknak)

<http://szocio.atlatszo.hu/2015/03/18/oktatapolitikai-forradalom-kellene-ahhoz-hogy-valami-valtozzon/>

Az iskola alapvetően erőszakszervezet

Az évnyitó ünnepség képmutatás, hiszen a szünidő végének senki sem örül, a gyerekek nem az életre készülnek, hanem élnek, a jó iskola pedig nem jogi és hatalmi eszközökkel, hanem a személyesség erejével motivál. (Horn György, az Alternatív Közgazdasági Gimnázium pedagógiai vezetője, az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének elnöke)

<http://www.origo.hu/kultura/20150316-minden-iskola-eroszakszervezet.html>

„Azt akarom, hogy a tömegekkel történjen valami”

Az alapítvány létrejöttékor azt tudtam, hogy olyan iskolát akarok csinálni, ahol szabadabban, gyerekközpontúbban lehet dolgozni, mint amit az akkori állami oktatás kínált. Akkor még nem tudtam sokat az integrációról, szegregációról, nem is használtuk ezeket a fogalmakat. Évekbe telt, míg letisztult a kép: a tanítás mellett tankönyveket írtam, továbbképzéseket tartottam, felépült egy csapat, jól működött a módszerünk, sorra érkeztek a hazai és nemzetközi meghívások, a diákjaink több száz díjat gyűjtöttek be. Aztán rádöbbsentem, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esetében nem igaz, hogy a jó iskola 50 százalékat farag le a szocializáció okozta problémákból. Érezkelni kezdtem az együttműködési rendszerek hibáit: hogy mennyire nem nyit a család felé az iskola, hogy a közoktatás gyerekszerepbe kényszeríti, és nem akarja megérteni a szülőket, láttam, hogy a szociális hátrány begyűrűzik az iskolába, és az ellen dolgozik, amit fejleszteni szeretne. Először a fizikai szükségletehiányokkal kell szembesülni: aki ezeket nem látja, nem is hiszi el, mekkora a baj. Meg kell érezni, meg kell szagolni mindezt: bele kell gondolni, milyen egy éjszaka az öt-hat gyerek számára a fűtetlen, villany nélküli szobában, ki kell nyitni a hűtőjüket és így tovább. Aztán felismerjük az adományozás buktatóit, rájövünk, hogy ez önmagában semmit sem old meg: sok családot a nyomor arra kényszerít, hogy elesettebbnek mutassa magát, mint amilyen, mert akkor jut támogatáshoz. Ezen csak a közösség bevonásával lehet változtatni, hiszen ők ismerik a valós körülményeket: én nem cigányként és nem mélyszegénységben szocializálódva nem rendelkeztem ezzel a tudással, és fontos, hogy ne fölényesen, lekezelően viszonyuljak hozzájuk, ami nagyon jellemző a többségi társadalomra. Én csak azt tudhatom, hogy a többségi társadalom befogadásához milyen kommunikációra, értékrendszerre lenne szükség, de a beavatkozási pontokat, a megfelelő tempót, a jó utat nehéz megtalálni, éppen ezért kell partneri kapcsolatot kiépíteni velük. És ha megindul a közösségfejlesztés, megjelennek az első, optimizmusra jogot adó eredmények, akkor szembesülünk azzal, hogy az intézményrendszer nem képes észrevenni a változásokat. Először azt gondoltam róluk, hogy lelketlenek, de rájöttem, hogy ők épp úgy a rendszer áldozatai, mint a szegények: az eszköztelen családsegítő, a forrásaitól megfosztott szociális rendszer, a fals elvárás alatt álló pedagógusok nem tudják megoldani az iskolán belüli szociális problémákat. És akkor megint egyet lép az ember, megpróbál szakpolitikai szinten is hatni, de addigra már rengeteg ellenséget gyűjtött. A fő kérdés tehát ez: hol a helye egy olyan civil szervezetnek, ami a rendszer hibáira épül? (L. Ritók Nóra, az Igazgyöngy Alapítvány vezetője)

<http://tehetseg.hu/interjuk/azt-akarom-hogy-tomegekkel-tortenjen-valami>





110 ÉVE SZÜLETETT REJTŐ JENŐ

Kamaszkorunk legszebb pillanatait köszönhattuk regényeinek, egy-egy párbeszédét szó szerint idéztük, ha nevetni akartunk. Nem tudtuk róla, hogy munkaszolgálatosként flekkfuszban halt meg Ukrajnában. Utolsó napjáról *Rajna János* artista, munkaszolgálatos társa elbeszéléséből értesülhettünk. Rajna 1942. szilveszter napján, reggel elhagyta a fagyos, fűtetlen helyiséget, legalább 40 fok hideg volt. Több fordulóval vitte ki a hullákat egyesével, estig. Este pedig fáradtan, és barátja iránt érzett mély és reménytelen aggodalommal tért meg a Rejtő melletti ágyra. „– Rajna, ...te fogsz kivinni? – Én. – Nehéz leszek. – Nem baj.” Jóval később: „– Hanem... a Nagy Regényből nem lesz semmi. Pedig... készen van. Itt bent, érted – ujjával a homlokára bök. – Csak hát... hiába, ...te is tudod, hogy hiába.” Ezek voltak utolsó szavai. Valamikor éjfél után hanyatlott le a keze, vagy talán hajnal felé, ahogy a sötétben és félálomban látni vélte. Innen tudható, hogy 1943. január 1. lehet nagy valószínűséggel halálának időpontja. Másutt a földön ilyenkor az emberek boldogan és reménytelenül néznek a jövőbe, az új esztendőre. Rejtő nem érthette már meg a reményt...

Rejtő Jenő 1905. március 29-én született Budapesten. Regényei átmenetek a kalandregény és annak paródiája között, a légiós és matrózregényeket művészetté nemesítette. Egyéni humorát a pesti vagánynyelv és aszfalthumor leleményei, szójátékok, meglepő szerkezetek jellemzik. Kiszólásai, csattanói ma is közszájon forognak, regényein nemzedékek nőttek fel.

Legnépszerűbb könyvei A csontbrigád, Az elveszett cirkáló, A szőke ciklon, A láthatatlan légió, A 14 karátos autó, Az előretolt helyőrség, A Vesztegzár a Grand Hotelben és a Pizskos Fred, a kapitány. Művei angol, bolgár, cseh, észt, finn, francia, német, olasz, örmény, román és szlovák nyelven is megjelentek, műveiből több film is készült.

Pizskos Fred, a kapitány

- Uram! A késemért jöttem!
- Hol hagyta?
- Valami matrózban.
- Milyen kés volt?
- Acél. Keskeny penge, kissé hajlott. Nem látta?
- Várjunk... Csak lassan, kérem... Milyen volt a nyele?
- Kagyló.
- Hány részből?
- Egy darabból készült.
- Akkor nincs baj. Megvan a kés!
- Hol?
- A hátamban.
- Köszönöm...
- Kérem... A csapos mesélte, hogy milyen szép kés van bennem. Egy darab húszcentis kagylóritkaság.
- Forduljon meg, kérem, hogy kivegyem...
- Kitartás! A kocsmáros azt mondta, hogy amíg nem hoz orvost, hagyjam bent a kést, mert különben elvérzek. A kocsmáros ért ehhez, mert itt már öltek orvost is. Régi étterem.
- De én sietek, kérem! És mit tudja az ember, hogy mikor jön az orvos? Kés nélkül mégsem mehetek éjjel haza.
- Az orvos itt lakik a közelben, és a kocsmáros triciklin ment érte. Ha szurkált uram, hát viselje a következőket.
- Hohó! Azért, mert magába szúrnak egy kést, még nincs joga hozzá, hogy megtartsa. Ez önbíráskodás! Hála Istennek, van még jog a világon.

(Részlet Rejtő Jenő regényéből)



A Facebookról jelentjük

HÚSVÉT GYEREKSZEMMEL

A gyerekek élete még teli van rejtéllyel. Igaz, egészen más szemmel nézik a világot, mint mi, felnőttek, mert készpénznek veszik mindazt, amit tőlünk hallanak. Ezért is vicces, ahogy eléln tartott tükrükkel, a szavaikon keresztül szembesítenek bennünket a valósággal. Nézzük hát, miként vélekednek a húsvétról.

- ☺ Kedves Isten! Kérlek, tegyél még egy ünnepet karácsony és húsvét közé. Köszönöm! (Zoli, ötéves)
- ☺ Jézus egy barlangban volt eltemetve – nem abban, amelyikben született, attól sokkal messzebb –, és két vagy három római katona őrizte. Egy bizonyos ponton a kő elmozdult, és megjelent Jézus föltámadva, mint a szálfa. Az örök, alighogy meglátták, két infarktusban törtek ki. (Krisztián, hatéves)
- ☺ Anyu! Miért festette sötétzöldre a húsvéti nyuszi a tojásokat?
 - Biztos azért, mert az a kedvenc színe.
 - Fenéket, csak nem akarta, hogy megtaláljam a fűben, mert ő akarja mindet megenni. (Blanka, ötéves)
- ☺ Óvó néni: – Gyerekek, mi hogyan készülünk a húsvétra?
 - Dominika: – Ruhában. (Dominika, négyéves)

- ☺ Köszönöm, Istenem, hogy teremtettél húsvéti nyulakat. Kérlek, vegyél nekünk egy házat, amiben velünk élhet a húsvéti nyuszi. Becsszó, megengedném neki, hogy bár-mikor elmenjen, hiszen tudom, hogy sok gyereket kell meglátogatnia. (Szandi, négyéves)
- ☺ Miért hoz neked a nyuszi ajándékot húsvétkor?
 - Azért, mert szeretném. (Zizi, hároméves)
- ☺ Anya, gyere velem locsolkodni, mert ha egyedül megyek, el leszek hagyva, és nem ismerem az utat, és valaki ellop. (Péter, négyéves)

Kellemes húsvéti ünnepeket kíván
a Pedagógusok Lapja!





A FELELŐSSÉG MINDANNYIUNKÉ!

„Köszöntöm Önöket nemzeti ünnepünk alkalmából. Köszönöm, hogy eljöttek, hogy együtt emlékezzünk az 1848. március 15-ei forradalomra. Arra a napra, ami talán a magyar történelem során legszebb jelképe a szabadságért való bátor kiállásnak, a hazaszeretetnek. Arra a napra, amire emlékezve mindannyian kitűzzük a kokárdát, és együtt ünnepelünk itt, Gödöllőn is, politikai hovatartozástól függetlenül, emlékezve azokra a forradalmárookra és hősökre, akik szinte egy nap leforgása alatt átvették az ország irányítását a hatalom idegen birtoklójától. 167 év távlatából is szinte hihetetlennek tűnik, hogy sikerült, sőt vér nélkül sikerült! A forradalmárok bátorsága és a gyors történések meglepték és meghátrálásra kényszerítették az osztrákokat. Mindnyájan ismerjük a következő hónapok történéseit, a sikereket és a kudarokat egyaránt. A bátorság, az önfeláldozás és a hazaszeretet nagyszerű példáit ismerhetjük meg ebből az időszakból, melyről számos irodalmi-művészeti alkotás is megemlékezik. És természetesen nekünk, utódoknak mindig jó érzés büszkeséggel és örömmel emlékezni.

És felmerül a kérdés, hogy az emlékezésen túl lehet-e megfogalmazni mást is az ünnep kapcsán. Ahhoz, hogy méltóak lehessünk a 48-as hősök örökségére, azokra, akik életüket, egzisztenciájukat, családjukat nem kímélték azért, hogy kivívják ennek a nemzetnek a szabadságát és függetlenségét, nemcsak lehet, hanem meg is kell fogalmazni az aktuális üzeneteket. Hiszen ma nem kell szuronyokkal szembenézni, nem kell harcra szállni az idegen hadsereggel, de nem lehet elmenni szótlanul a közéletet teljesen átitató és átszövő folyamatok mellett. Az egyre mélyülő morális válság, az elképesztő méreteket öltő korrupció, a hatalom a rendszerváltozás óta eddig soha nem látott centralizációja, a szakemberek politikai pártkatonákra való lecserélése, a politika leíróján a hatalom és a vagyon köré sereglett bűnözők megjelenése, a brókerbotrány során eltűnt százmilliárdok a valódi felelősök megnevezése nélkül csak egy része ezeknek a történéseknek. Mindemellett lassan működésképtelen az egészségügy, a közoktatás az államosítás után többre kerül, és lassan, de biztosan csúszik lefele, az egyre nagyobb szociális feszültségeknek már a közbiztonságot veszélyeztető következményei vannak, az önkormányzatok lassan a tanácsrendszerhez hasonló helyzetbe kerülnek, külpolitikánk pedig soha nem látott mélyrepülésben van. Lassan nincs olyan európai ország, amely komolyan szóba állna velünk, miközben olyan szövetséget is elvesztettünk, mint a lengyelek, akikkel tradicionálisan jó kapcsolatot ápolunk. A közmédia teljes politikai felügyelete pedig a 48-as 12 pontban megfogalmazott sajtószabadságot tiporja sárba. És ne csodálkozzon senki, ha a gyermekeink nem Magyarországon képzelik, tervezik a jövőjüket, hiszen itthon nincs jövőképük.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Tudom, ezek nagyon kemény szavak, de ki kell mondani, és én kimondom! Nem valami pártpolitikai zándékból, hanem a hazám sorsáért érzett felelősségem és aggodalmam okán. Nem lehet március 15-ét igaz szívvel és hittel úgy ünnepelni, hogy nem beszélünk ezekről. Nem lehetünk méltóak az akkoriak hősiek áldozataira, ha miközben megemlékezünk nagyszerű tetteikről, szótlanul elmegyünk a jelen idők történései mellett. Természetesen lehet nem beszélni róla, lehet keresni és találni logikusnak tűnő magyarázatot mindenre, lehet elfordítani a fejünket, de attól még a tények tények maradnak. Tudom, sokan nem tehetik, hogy megszólalnak, mert van mit veszíteniük, vagy egyszerűen félnek. Félnek, a retorziótól, féltik az állásukat, a családtagjaik állását, a vállalkozásukat, megrendeléseiket, egzisztenciájukat. Ez az érzés, ami sokszor kettős beszédet is eredményezett ebben az országban, nem is olyan régen ismerős volt sokunknak. Ettől szabadultunk meg, illetve akartunk megszabadulni 25 évvel ezelőtt. Úgy tűnik, ez a megszabadulás átmeneti volt. Pedig aki emlékszik, és remélem, sokunknak jó a memóriája, bizony 1988–1989-ben is lehetett volna félni. Nem voltak még olyan kiszámíthatóak a következmények, mint ahogyan 1848. március 15-én sem. De mindkét esetben voltak bátrak és még bátrabbak, akik nem féltek kiállni véleményükkel a nyilvánosság elé, hogy elmondják, hogy csak egy független, szabad Magyarország lehet a feltétele egy új alapokra helyezett demokratikus építkezésnek. Hogy csak egy valódi érték alapú politika tehet minket hosszú távon versenyképpé. Hogy a piacgazdaságot nem kiiktató, mégis a versenyben önhibájukon kívül lemaradót korrekt formában támogatni tudó szociális piacgazdaság kiépítése lehet e versenyképességnek az alapja. Hogy a korrupció felszámolása nélkül nem lehet versenyképes gazdaságot kiépíteni. Hogy a jövő generáció helyzetbe hozásának feltétele egy jól szervezett, az oktatásra és nevelésre koncentráló, a pedagógusok szakmai és nem adminisztratív felkészültségére támaszkodó közoktatási rendszer működtetése, ami nélkül nincs kilábalás a súlyos morális válságból és a nehéz gazdasági helyzetből. A folyamatos, széles körű társadalmi párbeszéd valós és érdemi szakmai viták feltételeinek megteremtése elengedhetetlen! Hogy az akkori és nemkülönben a mai, igen bonyolult és változó nemzetközi porondon szövetségesek nélkül elképzelhetetlen fennmaradni az iszonyú kemény gazdasági versenyben. És hogy ezek a szövetségek itt keresendők, a közelünkben.

A folyamatos háborúzás valós és vélt ellenfelekkel nem segíti ezt az építkezést. A szabadságharc egy virtuális szabadságért eltereli a figyelmet a valós problémákról. A hatalmon lévők berkein belüli, egymás ellen folytatott heroikus küzdelem pedig legyengít mindenkit, elveszi az erőt és az energiát a tornyosuló nehézségek megoldása elől. Az ellenzék szálnalmasan gyenge és sok esetben hiteltelen próbálkozásai pedig nem készítetik a hatalmon lévőket valós versenyre.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magyarországnak ma nem forradalomra, és még kevésbé szabadságharcra van szüksége. Magyarországnak egy mielőbbi újjraépítkezést kell megkezdenie elkötelezett, hiteles politika mentén. A kérdés: ráébrednek-e végre az illetékesek ennek szükségességére, illetve van-e, lesz-e ilyen régi, új vagy régi-új, megújulni képes politikai erő. 1848. március 15-én nem féltek elkezdni úgy, hogy a hiten, a szíven, a bátorságon és a lelkesedésen kívül nem sok mindenre lehetett számítani. És sikerült! Van-e, lesz-e ma ilyen szív, bátorság és hit Magyarországon, vagy folytatódik a szemlesütéses, fejfördítós, napi érdekeink mentén kialakult megalkuvás?

Mindenesetre az 1848-as Hősök hazaszeretete jó példát adhat mindannyiunknak. Mert a felelősség mindannyiunké.

Szép ünneplést kívánok, és köszönöm, hogy meghallgattak!”

(Gémesi György, Gödöllő polgármesterének március 15-ei beszéde)

